

BEKÖSZÖNTŐ

Keresztény öröm

Egy csillogó szemű, mosolygós gyerek arcképét tenném ide a Beköszöntő helyére, kommentár nélkül. Mivel ez nem áll módomban, könyvekből pedig nem szeretnék szemezgetni, így a hétköznapi életet próbálom segítségül hívni.

Az Isten emberek iránti szeretete a mi boldogságunkra irányul. Életünk motorja, hogy boldognak érezzük magunkat, hogy örüljünk. Legyünk őszinték. Életünk nem merül ki önmagunk elajándékozásában – irányuljon ez akár szeretteinkre, akár „ellenségeinkre”¹. Mi magunk is ki vagyunk éhezve a szeretetre, arra hogy szeretve legyünk. Talán mindenkinek van olyan tapasztalata, hogy amikor szeretik, úgy érzi az Isten is szereti; amikor magányos, akkor mintha az Isten is elhagyta volna.

Hittan kérdés lehetne: Mi a boldogságunk forrása? És már hallom is a választ: Krisztus! Krisztus nem távoli, megragadhatatlan személy. Emberi érzékszerveinkkel valóságosan tapasztaljuk jelenlétét. A legkisebbekben² jön közénk. De elsősorban a hozzánk legközelebb álló személyekben! A szülő, a barát, a saját gyermek szeretetében vagy éppen a szerelemben. Szeretetet elfogadni (ingyen ajándékba) az ember egyik legnagyobb alkotása.

A kereszténység nem holmi álomvilágot jelent, sokkal inkább a való világban élést. Kereszténynek lenni azt jelenti, embernek lenni. Isten étellel ajándékozza meg az embert tagadása ellenére is. Az ember öröme az ajándékba kapott életre való ráeszmélés. Ez a keresztény öröm. Keresztény életünk öröme: közösségben lenni szeretteinkkel és Krisztussal, vagyis szeretni és szeretve lenni.

Krisztus valódi istensége az Ő emberségében nyilvánul meg számunkra. Őbenne, az emberi Krisztus jelenlétében válhatunk krisztusi emberré. Most az adventi és karácsonyi időszakban engedjük magunkat megajándékozva lenni Krisztus isteni-emberi szeretetével, hagyjuk magunkat szeretve lenni szeretteinktől. Engedjük magunkhoz az életet. Az életet, a keresztény örömet.

fr. Simon

LELKISÉG

ÖRÖMÜNK OKA

A keresztény öröm

„A REMÉNYSÉGBEN LEGYETEK DERŰSEK”

(A keresztény élet alapvető erénye az öröm)

„...az Úrban való öröm az erősségetek.” (Neh 8,10)

¹ Vö.: Máté 5,44

² Vö.: Máté 25,40

Már az Ószövetségi szentíró egészen lényegesnek tartja az örömet. Nem valami járulékos tulajdonság, vagy mellékes magatartásforma, hanem központi erény az öröm a keresztények számára.

Egy kispap mesélte el a következő történetet:

Még a 70-es években történt az egyik Magyarországon működő vidéki papnevelő intézetnél. A kispapok a tanítási órák közötti szünetben a szeminárium udvarán sétálgattak, beszélgettek. Ez a szemináriumi épület viszont az évek folyamán körbeépült nagy, többemeletes bérházakkal, úgyhogy a környező épületek ablakaiból egészen jól be lehetett látni a szemináriumi udvarba.

A kispapok sétálgattak, jókedvűen beszélgettek, nevetgéltek: látszott, hogy vidám társaságról van szó. S mindezt látta egy idegen is, aki látogatóba érkezett az egyik bérházbeli családhoz, s megjegyezte a családtagoknak, hogy „ezek biztosan nem katolikus kispapok, mert jókedvűek és nevetnek.”

Igen, a történet első hallására mondhatnánk, hogy itt tartottunk akkor, a 70-es években. De ha belegondolunk, ma is vannak efféle vélemények, tévhit a keresztény katolikus hívő emberekről. „Ezek nem lehetnek katolikus kispapok, mert vidámak.” A katolikus ember e gondolkodás szerint szomorú, búskomor és levert érzésű, talán mert távol él a világtól, vagy mert úgymond sokat imádkozik, sokat foglalkozik lelki dolgokkal, „menekül” a világtól, következésképpen nem is lehet része a világ örömeiben, tehát szomorú. Ezért is fontos hangsúlyozni, hogy Jézus Krisztus üzenete az Örömhír (=Evangélium).

A következőkben az örömnél néhány szempontját szeretném kiemelni a Szentírás, illetve a Magyar Katolikus Lexikon segítségével. Mindenekelőtt álljon itt az öröm (gaudium) meghatározása: „az akaratnak egy vágyott tárgy birtokbavételéből fakadó megnyugvása, a lélek átmeneti állapota.” Aztán ezeket olvashatjuk később: „Alapfokon az öröm csendes belső nyugalom és béke; intenzívebb fokon kifelé is megnyilvánuló vidámság (laetitia), felső foka az ujjongás (jubilatio)...Az öröm ellentéte a szomorúság (baj bekövetkezése váltja ki) és a gyász (jó elvesztésének következménye). Ha a tárgy önmagában rossz, az öröm is bűnös lesz, ha a tárgy másnak a kára, az öröm rendetlen, mert kiváltója a felebarát kára, szerencsétlensége.” Ezt nevezzük kárörömnél.

Amikor a keresztény örömről gondolkodunk, akkor jó ezeket is megfontolni.

Az igazi öröm Istentől van (Préd 2,25) és az Istenfélelemben gyökerezik. Az öröm forrása elsősorban Isten, továbbá minden, ami Istentől van.

„Ha este sírás látogat is meg, reggel visszatér az öröm.”(Zsolt 30,6.) „Ujjonghatok és örülhetek jószágodon, mert kegyesen tekintettél nyomorúságomra, és segítettél kínjaimban.” (Zsolt 31,8.) „Minden törzs örüljön és ujjongjon, hisz te igazságosan ítéled meg a földet.”(Zsolt 67,5).

„Tetteid, Uram, örömmel töltönek el, kezéd művein ujjongok.”(Zsolt 92,5).

Az öröm forrása elsősorban Isten és minden, ami Istentől van, főként a törvény: „Boldog, aki örömet leli Isten törvényében, s parancsairól elmélkedik nappal és éjjel.”(Zsolt 1,2).

Az Újszövetségben pedig minden öröm forrása Jézus és az Ő tanítása, szentségei, valamint a Szentlélek és aMennyország ígérete.

Erzsébet méhében repesett az örömtől a magzat, mert megérezte a Megváltó közeledését (Lk 1,44).

A Boldogságos Szűzanya énekéből is az öröm cseng ki :”Magasztalja lelkem az Urat, és ujjongjon szívem üdvözítő Istenemben...” (Lk 1,47).

Jézus buzdítja tanítványait, hogy örüljenek és ujjongjanak az üldözésnek, melyet az evangélium hirdetése miatt fognak szenvedni (Mt 5,12 ; Lk 6,23).

A feltámadás és a mennybemenetel is az öröm forrása, hiszen a tanítványok is részesednek majd egykor benne (Mt 28,2; Lk 24,41; Lk 24,52).

Az utolsó vacsorán Jézus az öröm teljességét a szeretet parancsának megtartásában jelölte meg (Jn 15,9-12).

Szent Pál tanításának alaptétele, hogy Isten országa nem a test öröme (eszem-iszom), hanem öröm a Szentlélekben (Róm 14,17). Arra buzdít, hogy a hívők az Úrban örvendjenek (Fil 3,1; 4,4) és tanulják meg, hogy a szeretet az igazságnak örül (1Kor 13,6). A Jakab-levél pedig arra tanít minket, hogy örömmel kell fogadni a próbatételeket, mert erények fakadnak belőlük (Jak 1,2), a testi örömök hajszolása viszont búsulással és gyásszal végződik (4,9). Szt. Péter a Krisztus szenvedésében való részesedést is az öröm forrásának látja, mert a jövődő dicsőség feltétele (1Pt 4,13).

Az öröm beteljesedése a Mennyben lesz, amikor az Egyház történelmének minden megpróbáltatása után a Bárány mennyasszonyaként a boldog feltámadás állapotában megüli menyegzőjét a megdicsőült Krisztussal (Jel 19,1-10).

Szeretet által képes az ember a szenvedésben is megtalálni az örömet, a Jézus szenvedésében való részesedés tudatával; így tud együtt örülni az örvendezőkkel (vö. Róm 12,15), akkor is, amikor a saját helyzete erre nem ad alapot.

Lisieux-i Szt. Teréz szerint a Mennysországban mindenki arcára egyszer s mindenkorra kiül az öröm.

fr. Sándor

SZÁRNYALÓ SZÍVVEL

Párizsban, 1997-ben egy szép nyári délután a *Champ-de-Mars* téren ötszázezer fiatal egyszerre énekelte az *Örömódát*, ki-ki a saját nyelvén: „Lángolj fel a lelkünkben, szép égi szikra, szent öröm...” A párizsiak döbbenet hallgatták, és akkor értették meg, hogy a hit az öröm forrása, az öröm pedig a kegyelem egyik jele. Nehéz beszélni az örömről. Félünk, hogy elszáll, mint egy virágszirom, ha megpróbáljuk meghatározni. Inkább figyeljük és vegyük észre mindennapi életünk pillanataiban, ahol ott rejtőzik az öröm.

A vasárnapi szentmise idején a mama vigyáz unokájára. Jól érzik magukat együtt, vidáman játszanak. Egyszerre autó berregése hallatszik az utcán, a kicsi kinéz az ablakon, és arca máris örömtől sugárzik, mert meglátta szüleit, akik érte jöttek. Mennyei pillanat ez a nagymamának.

2006 augusztusában a fiatal úszóbajnok, *Laure Manaudou* 4 arany- és 3 bronzérmét szerzett Budapesten, az Európa-bajnokságon. Egy újságíró megkérdezte, mi volt a legnagyobb öröme ezekben a napokban. Meglehető választ adott: „Természetesen örülök, de elsősorban annak örülök, hogy Eszter, a barátnőm, akivel sokszor edzettünk a télen, szintén nyert egy másik versenyszámban.” Laure legnagyobb öröme: Eszter öröme!

„*A hetedik szoba*” című film végén *Edith Stein* lehajol, és a földön keresi a síró kislány babáját, amit az elejtett. A tömeg érzi, hogy a kislány a halál árnyékában mozog, üti-veri Edith karjait és arcát. Edith végre fölemelkedik, és a babát visszaadja a kislánynak, aki reámosolyog. Edith örömet szerzett saját szenvedése árán a halálra ítélt, ártatlan kisgyermeknek.

E három esetben közös, hogy a másik öröme fontosabb, mint az enyém. Az unoka elmegy szüleivel, és a nagymama örül örömüknek. Az úszóbajnok jobban örül barátnője sikerének, mint a sajátjának. Edith Stein pedig örül, hogy a halál közelében is könnyebbséget adó örömet tudott szerezni a kislánynak.

Az öröm sajátosságához tartozik az adás, két dimenziójával együtt. Egyrészt az öröm ingyenes ajándék, kegyelem gyümölcse, mert sohasem rendelkezhetünk vele, csak megkaphatjuk és nyitott szívvel befogadhatjuk. Másrészt az öröm az adás tapasztalata: az örvendező igénye, hogy megossza, továbbadja örömét. Az Úr megmutatja nekünk az élet útját, az öröm teljessége az Ő színe előtt járni, és mi ujjongunk szabadító Istenünknek (vö. Zsolt 95, 1).

Az Úr „végtelen öröm”, amint *Los Andes-i Szent Teréz* mondja, megosztja velünk örömét, és mi Ábrahámmal együtt, aki ujjongott, hogy láthatta Jézus napját (vö. Jn 8, 56), valamint Máriával együtt válaszoljuk: „*Szívem ujjong megváltó Istenemben*” (Lk 1, 47).

Az öröm ugyanakkor vonatkozik az üdvözítő tapasztalatra: „*Vigadozni és örvendezni kell, mert az öcséd meghalt, és föltámadt, elveszett és megtaláltatott.*” (Lk 15, 32)

Valami vagy inkább valaki hiányzott, elveszett, és most újra velünk van. Ismerjük okát ennek az örömnek.

Az örömnek azonban van egy másik tulajdonsága is, amely sokszor kapcsolatban áll a szépséggel: vonz minket, régi vágyat ébreszt fel bennünk, talán tudatalatti vágyat, lényünk legmélyebb rétegét érintve. „Egyszer kisgyermekkoromban a bátyám behozott a gyerekszobába egy süteménydoboz-fedelet: befödte mohával és földíszítette ágacskákkal meg virágokkal, hogy játékkertté és játékerdővé varázsolja át. Életem első szépséges látványát pillantottam meg benne... Amíg élek, a Paradicsom képe bátyám játékkertjéhez kötődik bennem.” (C. S. Lewis: „Az öröm vonzásában”, 10-11.)

A szépség megtapasztalása kiragad minket a szürkeségből, és a Mennybe visz. Például Rómában, amikor a Szent Péter Bazilika harangjai megszólalnak, gyönyörű hangjuk simogat bennünk valamit. Ez több, mint puszta érzés – ez elevenítő, építő öröm, amely tisztít a keserüségtől, oldja bogainkat. Az öröm mozdít, lendületet ad arra a vágyra, hogy nekünk a „minden” kell, nemcsak a szépségből fakadó öröm, hanem az öröm eredete, szerzője.

„*Hová rejtőztél, Szerelmem?*

Mint szarvas elfutottál, (...)

Megsebezve engemet.”

(Szellemi páros ének, 1. versszak)

„*Kerestem, de nem találtam.*” (Én 3, 1)

Nem lehet elválasztani az örömet a fájdalomtól, a jelenlét és a távollét között lebeg.

„*Kit hívjak? Kivel osszam életárnyú,
keserves örömöm, hogy életben talál?*”

(Szergej Jeszenyin, „Szovjet-Oroszország” c. verséből, Weöres Sándor fordításában)

Emberi örömünk kapcsolatokban valósul meg, amely nem mentes a szenvedéstől. Vegyük Szűz Mária példáját. Mária tapasztalja az anyaság kimondhatatlan örömét, amely azonban kiüresedéssel jár, visszaadja saját Fiát Istennek a hitben. Amikor pedig adja, elengedi azt, aki a legdrágább neki, és fölfedezi a hit kifürkészhetetlen örömét.

János evangéliuma két alkalommal is megfogalmazza az öröm lényegét:

-Először, amikor Keresztelő Szent János tömören fejezi ki Jézussal való kapcsolatát: „*Akié a mennyasszony, azé a vőlegény. A vőlegény barátja pedig, aki ott áll és hallja őt, ujjongva örül a vőlegény hangjának. Ez az örömöm most beteljesedett. Neki növekednie kell, nekem pedig kisebbednem.*” (Jn 3, 29-30) Rátalált örömének szerzőjére, rátekintett és megértette, hogy eljött az üdvösség órája, az idők teljessége. Barátság, sőt lángoló szeretet köti őt Urához, és teszi késszé Őerte mindenre. „*Uram, mit kívánsz? Mit tegyek?*” (ApCsel 9, 5) Hamarosan vértanúságot szenved Érette. Újra és újra megfontoljuk állítását: „Neki növekednie kell,

nekem pedig kisebbednem.” Ha Krisztus növekszik, Ővele, Őbenne mi is növekedünk, és részt veszünk az Ő örömeiben, mivel mindazok, akiknek Őmiatta odaadtuk magunkat, mieinkké lettek, velünk együtt egy testet alkotnak, Krisztus Testét.

A Kármelben Jézus emberi érzései, akár öröme, akár fájdalma, élesen visszahangoznak bennünk.

„Találja örömét mindig Istenben, aki az Ön üdvössége, s fontolja meg, mennyire jó bármiképpen is szenvedni azért, aki az egyedüli igazi jó.” (Lobogó istenszeretet, 95.)

-Másodszor pedig a Jézus halálát megelőző nap kapcsán ír János az örömről, amikor Jézus tudja, hogy övéi szenvedni fognak az elválástól, és előre megígéri nekik: hamarosan viszontlátják őt: *„Bizony, bizony mondom nektek, hogy ti sírtok majd, és jajgattok..., de szomorúságotok örömmre fordul.”* (Jn 16, 20) Szomorúság és öröm egybefonódik a várakozás izgalmában. *„Újra látlak majd titeket, a szívetek örülni fog, és örömetöket nem veszi el tőletek senki.”* (Jn 16, 22)

Szomorúságunk oka abban áll, hogy nem látjuk Jézust, örömünk oka pedig, hogy feltámadása fényében Ő újra lát bennünket: Ő a kezdeményező, nem mi. Jézus tiszteletben tartja a teremtés rendjét, az idő folyamatát, amelybe megtestesülése által behatolt. Jézus akkor kezdett el nyíltan beszélni az örömről, saját öröméről és tanítványai öröméről, amikor eljött az Ő órája. A szülőasszony hasonlatát alkalmazta. Ebből is látszik, hogy az élet és a halál perspektívája mennyire jelen volt Jézus gondolataiban azon az estén, amelyen elárultott, valamint hogy mennyire figyelt mindarra, ami körülötte történt földi élete folyamán. Az az öröm, hogy ember született a világra, megszünteti az anya szorongását. Jézus álláspontja emberi életünkről nagyon pozitív. Tiszteli életünket, amelyet meg akart osztani velünk.

Tudván, hogy eljött az Ő órája, Jézus szabadon beszélt saját öröméről: halála és feltámadása által Atyjához megy, beteljesíti az üdvösség tervét és az Ő örömét nekünk adja. *„Azért mondom nektek ezeket, hogy az én örömöm bennetek legyen, és örömetök teljes legyen.”* (Jn 15, 11)

Hálatelt szívvel fogadjuk Jézus ígését, amelyet főpapi imájában megismétel: *„Hozzád megyek, és ezeket elmondom a világban, hogy az én örömöm teljes legyen bennük.”* (Jn 17, 13) Jézus akarja, hogy az Ő öröme szívünkben lakjon a maga teljességében. Ennek feltétele, hogy tisztaszívűek legyünk, mivel *„A tisztaszívű minden dologban Istenre való, örvendetes, szűzies, tiszta, szellemi, vidám és szeretetteljes emlékeztetést talál.”* (Keresztes Szent János: Lobogó istenszeretet, 67.)

Kereszténységünk tesz boldoggá minket, mert mindent megosztunk Krisztussal, örömet és szenvedést egyaránt. Kármelita szentjeink nagy erővel tanúskodnak erről: *„Isten mondja neked ezeket a szavakat, amelyek oly ujjongást keltenek benned: én a tiéd vagyok, neked élek és örülök annak, hogy ilyen vagyok, amilyen vagyok, hogy tiéd lehessen és neked adhassam magamat.”* (Keresztes Szent János: Élő Szeretetláng, III. 6, 468.) Ha ilyen Jézus öröme bennünk, milyen túláradó lehet a mi örömünk Benne! Az Isten vallomása tele van tapintattal, életre keltő szeretettel, és megszilárdítja örömünket. Keresztes Szent János szerint *„A jubiláció (...) a folytonos öröm kifejezése, melyet Isten a léleknek ajándékoz az Ő szeretetének megtapasztalása által, a misztikus egyesülés legmagasabb foka: a lelki nász és az Istenbe való átváltozás. A jubiláció az az új ének, amit a lélek belül énekel azzal a hanggal, melyet maga Isten ad neki.”* (vö. Anselm Grün: A zsolozsma és a belső imádság, 59.)

Lisieux-i Szent Teréz, már halálos beteg, amikor „Örömöm” c. versében énekl: *„Az öröm lakik szívemben, megtartó öröm, mint tavaszi rózsa, minden nap rám mosolyog.”* De ne essünk tévedésbe, megharcolt örömről van szó!

„Az én örömöm ebben van:

állandóan küzdök,

hogy választottakat szülhessek,

és hogy gyöngéd, lángoló szívvel,

*gyakran mondom Jézusnak:
'Érted, isteni Testvérem,
boldogság szenvedni.
Egyetlen örömöm a földön abban áll,
hogy felvidíthatlak.'*
(Poésie 45, 6. versszak)

Öröme, örömünk abban áll, hogy segíthetünk Jézusnak a megváltás művében. Igényt tart ránk, nem vagyunk fölöslegesek. Életünknek van célja, értelme. Nincs annál nagyobb öröm, mint látni a maradandó boldogságot, amelyet az Istennel való barátság nyújt testvéreinknek, akikért erőfeszítéseket tettünk és odaadtuk életünket.

Színeváltozása napján Urunk, Jézus nekünk akarta adni az Ő örök örömének előízét. „Miközben imádkozott, arcának színe elváltozott” (Lk 9, 29), és beszélt Mózesrel, valamint Illéssel, az Úr szavának igaz közvetítőivel. Velünk is beszél Jézus. Megengedi, hogy „egy kis részen át lessük, mi történik odabent” (Belső várkastély, VII, III, 467.), szívünk legrejtettebb lakásában, ahol a Szentháromság lakik. Ha bepillantunk, csendesen felhangzik szívünkben az Örömóda, annak ellenére, hogy esetleg éppen szenvedések közepette haladunk, de mindenképpen Isten parancsai útján szárnyaló szívvel.

A Feltámadásról nevezett Colette-Marie nővér OCD

A KERESZTÉNY ÖRÖM

A kereszténységtől nincs messze az öröm. Mi sem igazolja ezt jobban, mint az a tény, hogy a Jézus Krisztus életéről szóló négy könyvet a Biblia evangéliumnak, vagyis jóhírnek, örömhírnek nevezi.

Különösen Lukács evangéliumára jellemző az öröm kifejezett emlegetése. Talán azért is, mert Lukács evangélista az, aki nagy előszeretettel szokott utalni a Boldogságos Szűz Máriára, mint ahogy a Szentlélek jelenlétére és működésére is. Amikor Mária köszönti Erzsébetet, annak méhében azonnal felujjong a magzat, s Erzsébet eltelik Szentlélekkel (vö. Lk 1, 41). Mária pedig kitörő örömmel kezdi magasztalni Istent, amikor Erzsébet boldognak mondja őt (vö. Lk 1, 45-47). Az angyalok „nagy örömet” hirdetnek a pásztoroknak és az egész népnek, hírül adva az Üdvözítő születését (vö. Lk 2, 10). Amikor a hetvenkét tanítvány visszatér, s örömmel újságolják, hogy még az ördögök is engedelmeskedtek nekik, Jézus nem örömük mérséklésére inti őket, hanem arra hívja őket, hogy örömüknek szélesebb, az örökkévalóságra irányuló dimenziók szolgáljanak alapul: „Ne annak örüljete, hogy a lelkek engedelmeskednek nektek, hanem annak örüljete, hogy nevetek fel van írva a mennyekben” (vö. Lk 11, 20). Aztán Ő maga is felujjong a Szentlélekben, amikor imájában az Atyához fordul (vö. Lk 11, 21).

Nem is beszélve Zakeus örömről, aki méltatlanságának tudatában örömmel fogadja házába Jézust (vö. Lk 19, 6); a tékozló fiú hazatérése fölött örvendező és vigadozó atyáról, akinek örömén az idősebbik fia kellőképpen meg is botránkozik (vö. Lk 15, 25-32); a tanítványok örömről, Jézus Jeruzsálembé való bevonulásakor, amin pedig a farizeusok botránkoznak meg (vö. 19, 37-39); s pláne a tanítványoknak a Feltámadással való találkozások alkalmával megtapasztalt örömről...

Lukács evangélista az Apostolok cselekedeteiben is hasonló előszeretettel jegyzi meg azoknak örömét, akik eljutnak a Krisztusban való hitre a Szentlélekben. Mint például amikor Pál apostol és Barnabás a pizídiái Antióchiában hirdeti az örömhírt, minek hallására a

pogányok megörülnek és magasztalják Isten igéjét (vö. Apcsel 13, 48), vagy amikor – onnan elüzetve – Pál és Barnabás, a be nem fogadottság fölötti kesergés helyett, eltelik örömmel és Szentlélekkel (vö. Apcsel 13, 52).

Az előbbi példából is világosan látszik, hogy a keresztény öröm alapja nem annyira valami elért siker vagy megszerzett dolog fölött való elégedettség érzése, hanem a Szentlélek bennünk való munkálkodásának gyümölcse. Szent Pál apostol, aki maga is a Lukács evangélista által leírt jelenet egyik szereplője, utal erre, amikor azt írja a rómaiaknak: „Isten országa ugyanis nem étel és nem ital, hanem igazság, béke és öröm a Szentlélekben” (14, 17). Vagy a galatákhoz írott levelében, ahol többek között ez áll: „A Lélek gyümölcsei pedig a szeretet, öröm...” (5, 22).

Ha a Lélek gyümölcse a szeretet, akkor a keresztény öröm nem annyira valami ügyeskedés eredménye, amit csak szerencsés és kiváltságos emberek mondhatnak a magukénak, hanem a Lélek előtt való megnyílás következménye. Ez viszont egyáltalán nem jelenthet az ember részéről holmi passzív várakozást. Erre utal az ősegyház egyik értékes dokumentuma is, az ún. Hermász Pásztor: „Úzd ki lelkedből a szomorúságot... Nem látod, hogy leginkább a szomorúság a lelkek megrontója, amely valóban gyászos jelenség Isten szolgálói számára, s amely minden más lelki hatástól jobban hozzájárul ahhoz, hogy az ember elveszen, és a Szentleket kiűzze magából?... Ezért öltözz örömbé, mely az isteni megelégedettségek és kegyelmek állandó gyümölcse, kincseddé téve azt; ugyanis minden boldog ember jól cselekszik, helyesen gondolkodik és a szomorúságot lábbal tapossa”.

Az előbbi gondolatok megértetik, hogy a keresztény ember számára az öröm nem egyszerűen egy beteljesedésre irányuló emberi vágy tárgya, hanem bizony feladat is. Egy végrehajtandó feladat ugyan önmagában nem jelent örömet. De a keresztény ember nem azt a feladatot kapta, hogy örömet érezzen, hanem hogy a hitben és reményben egyre jobban megnyíljon a Szentlélek működése előtt, amely aztán előbb vagy utóbb, de az öröm érzését is magával hozza. Az Úr Jézus – tanítványaihoz fordulva - így fogalmazza meg a keresztény ember eme tapasztalatát: „Ti szomorkodtok majd, de szomorúságotok örömmé fordul” (Jn 16, 20). Az öröm, ahogyan Szent Pál vallja, a Lélek jelenlétének és működésének egyik elengedhetetlen gyümölcse. S hát hogy tapasztalhatna hosszú ideig hiányt az olyan ember a gyümölcsben, akinek örökké termő gyümölcsfája van?

A kérdés csak az, hogy ennek tudatában élünk-e. Pontosabban: hogy bár megadatott nekünk a Szentlélek, de a régi emberre jellemző viselkedésmódunkkal nem mi magunk tartjuk-e Őt öntudatlanul is távol magunktól? Minden bizonnyal ezért volt szükség arra, hogy Szent Pál az örömmé buzdítson: „Örüljétek az Úrban szüntelen! Újra mondom: örüljétek!” (Fil 4, 4). Vagy más helyütt, ahol azt is kifejti, hogy mi ennek az örömmé a megélési módja és a célja: „Mindig örüljétek! Szüntelenül imádkozzatok! Mindenért adjatok hálát, mert ezt várja Isten mindnyájatokról Krisztus Jézusban. A Lelket ki ne oltsátok!” (1 Tessz 5, 16-19). - Az élő hit állandó megélése és gyakorlása eredményezi azt a szüntelen ima révén, hogy Isten szeretetének örökre szóló adományai feledésbe ne kerüljenek bennünk. S ahol élő a hit, ahol a biztos remény tudata sarkall minket, ott a szeretet is él, s a Szeretet Lelke is jelen van az örömmel együtt.

Hogy el ne fáradjunk a hit állandó gyakorlásában, pontosabban, hogy egy másik eszköz is segítségünkre álljon, hasznos lehet még felidézni Szent Pálnak egy másik mondatát, amiről az apostol azt vallja, hogy azok az Úr Jézus szavai: „Nagyobb öröm adni, mint kapni” (Apcsel 20, 35). - Vagyis ha nagyon vágyunk az örömmé, és látszólag senki sem akar adni belőle, ne szomorkodni kezdjünk el, hanem próbáljunk meg mi örömet adni, s akkor majd talán a miénk is megszorodik tőle. Erre is érvényesek Jézusnak egy más alkalommal mondott szavai: „Amilyen mértékkel ti mértek, olyan mértékkel mérnek majd nektek is, sőt ráadást is adnak nektek. Mert akinek van, annak még adnak; akinek pedig nincs, attól még azt is elveszik, ami van” (Lk 4, 24-25).

S végezetül még egy fontos megjegyzést tegyünk annak az evangéliumi mondatnak a jegyében, ami szerint a Vigasztaló eszünkbe fog majd juttatni mindent, amit Jézus mondott nekünk (vö. Jn 14, 26). A Lélek nem azért akar meggyőzni minket a bűnről (vö. Jn 16, 8), hogy szomorúságba taszítson minket, hanem hogy hinni tudjunk Jézusban (vö. Jn 16, 9), emlékezve arra, hogy miként lángolt a mi szívünk is, amikor Jézus valamikor láthatatlanul mi mellénk is odaszegődött, és személyesen, a szívünk mélyén, meggyőzött minket arról, hogy az Írások nekünk és rólunk is szólnak (vö. Lk 24, 32).

Nem engedhetjük meg a világnak, hogy csak rossz hírekkel tápláljon minket, vagyis olyanokkal, melyek egy leszűkült látásmóddal, hit és remény nélkül mutatják be a valóságot: vagy azt állítva, hogy „csupa rossz történik a világon”, vagy arról próbálván meggyőzni minket, hogy „egyesek majd hamarosan megoldanak mindent, s attól kezdve nem lesz több probléma”. Mindkét beszédmód megöli bennünk a reményt, s ezzel együtt bezár minket a Lélek bennünk való működése előtt. Hogy ez viszont meg ne történjen, nem elég hozzá a televízió kikapcsolása. Ugyan az is szükséges lehet, ha az előtte töltött idő meghaladná az információigényünket. De még fontosabb, hogy figyelni tudjunk arra, hogy a látott vagy hallott dolgok közepette Jézus hozzánk intézett szavait felismerjük. Jézus pedig nem úgy szól hozzánk, mint a minket körülvevő világ. Ő nem fülsüketítő hangon üvölti fülünkbe, amit mondani szeretne nekünk, hanem a szív mélyén, a Lélek „csendes szellőjének” susogásával beszél hozzánk a különféle események közepette vagy az imádság csendjében. De mindazt, amit mond, azért mondja nekünk, hogy az Ő bensőjében lakozó öröm, az Ő Lelkének öröme a miénk legyen. Ahogyan tanítványainak is mondta: „azért mondtam nektek ezeket, hogy az én örömöm bennetek legyen, és örömötök teljes legyen” (Jn 15, 11).

fr. Rafael

ÖRÖM AZ ÉLETÜNKBEN

Franz Werfelnek van egy regénye, melynek ez a címe: *Az elsikkasztott mennyország*. A regény témája nem vág ugyan ide, de címe nagyon. Mert ez a cím azt sugallja, hogy sikkasztani nem csak anyagi értéket lehet. Sőt, nem is az a legnagyobb baj, ha anyagi értékek vesznek, sikkadnak el. Sokkal nagyobb baj, ha az életünkből a mennyország sikkad el. S ez nem csak akkor baj, ha az üdvösségünk veszik el. A földi életünk tulajdonképpen a megkezdett örökélet. Ha pedig ez így van, akkor lehetetlen, hogy ennek a mennyországnak az előíze, öröme már most ne érződjék rajtunk, ne nyilvánuljon meg valamiképpen életünkben.

A Szűzanya a Magnifikátban azt énekelte: *Íme, mostantól fogva boldognak hirdet engem minden nemzedék*. S valóban Boldogasszonynak hívjuk őt, pedig nem volt asszony a világon, aki olyan mélyen érezte volna át a szenvedést, mint ahogyan ő érezte azt. De hát úgy látszik, nagyon igaz a költő szava: A fájdalom a boldogságnak egyik alkatrésze. A boldogságnak valahogyan ikertestvére, közeli rokona a fájdalom is. Ezért a fájdalom – vagy mondjuk így: az élet terhe – igazában nem szüntethetné meg az örömet. A mennyország örömének valahogyan mindig át kell itatódnia az életünkön. Chaplin, a nagy nevetető írta az önéletrajzában: Minden élőlény közül csak az ember tudja előre, hogy meg fog halni. Mégis az ember tud egyedül nevetni! – Igen, mert az ember nemcsak a halált tudja előre, de a halálon is túl tud látni.

Miért van hát, hogy néha mégis olyan nagyon ránk tudnak telepedni a terheink? Hogyan lehetne ezektől úgy megszabadulni, hogy, bár érezzük súlyukat, de ne nyomjanak össze, belülről ne nyomorítsanak meg? Egy vers így fejezi ki ezt a vágyat: „Szeretném, ha a szenvedés nem tenne ronccsá,/ nem mérgezné meg a józan ész / bennem a gyötrelem.

Szeretnék jó maradni, / nem veszteni el a derút...” – Igen, bele nem rokkanni a bajokba, hogy a szenvedés ne tegyen ronccsá! Hogyan lehet ezt elérni?

Azt hiszem, gyakran kellene az evangélium egy sokat idézett mondatán elgondolkoznunk. Jézus mondta: Aki utánam akar jönni, vegye fel keresztjét minden nap, és úgy kövessen engem. Minden nap újból felvenni a keresztet, ez lehangolónak, elkésérítőnek látszik. Pedig azért egy nagy feloldódás is van benne. Mert mindennap csak úgy tudom felvenni a keresztet, ha mindennap le is teszem azt. És ezt néha elfelejtjük! Magunkkal cipeljük terheinket akkor is, amikor le kellene tenni azokat. Feloldódni, örülni. Túllátni a bajokon: abban a biztonságban élni, hogy a legfontosabb: az Isten rám áradó szeretete most is megvan, működik az életemben. Ez bizony életmentően fontos! Mert egyensúlyos ember csak akkor tudok maradni, ha ennek a rám áradó szeretetnek biztonságában élek.

XXIII. János pápáról közismert az a kis történet, hogy egy este, amikor nagyon nyomták a gondok, az aggodalmak és a saját tehetetlensége, és már napok óta aludni se nagyon tudott, egy csomó eredménytelen örlődés után egyszer csak azt mondta magának: János, János, miért képzeled magad olyan fontosnak? Nem te kormányozod az anyaszentegyházat, hanem a Szentlélek! Ebben aztán tökéletesen meg is nyugodott, és elaludt.

Bizony, nekünk sem tenne jót, ha túlfontoskodnánk magunkat! Nem könnyelmű meggondolatlansággal, nem félvállról véve a dolgokat, de tudjunk bízni a megoldásokban is velünk levő Istenben, és őrizzük kiegyensúlyozottságunkat. Azt mondják: a rózsának száz tövise van és egy virága, s mégis a virágot nézzük rajta. Kár volna az életünkben is csak a töviseket látni, mikor abból gyönyörű virág is ki akar bontakozni.

P. László

ISTENNEK SZÚZ SZÜLŐJE, ÖRVENDEZZ!

Ez a kifejezés („örvendezz”) nagyon hitelesen kifejezi az angyali üzenet tartalmát. A különböző fordítások általában az Áve (Üdvözlégy) szót használják. Ezzel szemben a „*khaire*” szó jelentéstartalmát az „örvendezz” vagy „örülj” szavakkal való fordítás hitelesebben adja vissza.

A próféták ezzel a szóval fordultak Izrael népéhez, Sión lányához, amikor arra buzdították, hogy erősödjön meg a Messiás közeli eljövételének hitében.” *Dalolj, Sion leánya, zengj éneket, Izrael! Örülj és ujjongj egész szívedből Jeruzsálem leánya!*” (Szof, 3, 14) Így valószínű, hogy amikor a Szent Szűz meghallotta, ezt a köszöntő szót, megbizonyosodott szívében (mert jól ismerte az ószövetségi írásokat), hogy az angyal nemcsak a messiási ígéretek közeli beteljesedését közölte vele, hanem azt, hogy ő lesz a Messiás édesanyja.

Az Atya Gábrriel angyalon keresztül meghívta a Szűzanyát a legtökéletesebb örömré, az ő Egyszülött Fiának befogadása és a vele való közösség által. A Szűzanya – és minden keresztény – örömeinek alapja Jézus Krisztus, a vele való közösség! Aki Jézussal közösségben él, az nemcsak vele lép közösségbe, hanem Istennel is, a teljes Szentháromsággal, az öröm igazi forrásával. Jézus mennybemenetele után sem szakadt meg a benne hívőkkel való közössége, hanem az Eucharishtiában a Szentlélek által övéivel és övéiben maradt. Az ő révén van pedig” *szabad utunk az egy Lélekben az Atyához* „(Ef 2, 18). Jézus és a Szentlélek által tehát közösségre lépünk a mennyei Atyával is!. Mária is, akit a Szentlélek minden kegyelemmel elhalmozott, mindig közösségben maradt az Atyával. Ezért szólítja fel - az angyal szavai által az egyház: ”*Örvendezz Kegyelembefogadott, az Úr van Teveled.*”³

Ehhez az örömhöz egy másik öröm is csatlakozik Máriánál. Ez az öröm pedig, hogy „Isten rátekintett alázatos szolgálójára” – akkor, amikor termékennyé tette. Az Ószövetségben a

³ Örömhírvétel tropárijonja (rövid válaszos ének)

termékenységet tekintették az isteni áldás jelének. Máriánál a termékenység nem csak azt jelenti, hogy fizikai értelemben gyermeket fogant; Isten őt olyan termékenységgel áldotta meg, mint semelyik más asszonyt előtte vagy utána. „*A Magasságos ereje akkor fogamzással árnyékolta be a Férjezetlent, és Annak méhét édes termőföldre tette mindazoknak, akik üdvösséget akarnak aratni.*”⁴ Az ő Fián keresztül Isten Máriát szorosán az üdvösségtervéhez kapcsolta – és mindnyájunk lelki édesanyjává tette.

Minden keresztény átélheti valamilyen formában és mértékben a Szűzanyának ezt a két fajta örömét. Mária öröme viszont egyedülálló marad, mert hiszen egyedül ő a Megváltó édesanyja. Ebben a mérhetetlen örömben énekelte el hálaénekét, a Magnificatot (Én könnyen el tudom képzelni, hogy nagy örömeben még táncolt is hozzá). Nem véletlen, hogy Bach: *Magnificatja*, és Mozart *Vesprae solennes de confessore* c.művének Magnificat tétele olyan nagyon kifejezi a Szűzanya örömét a zene nyelvén, különféle futamokkal, és ujjongó szólóénekekkel.

A Szent Szűz hálaéneke, a benne rejlő öröm nemcsak a saját személyére szorítkozik, hanem az egész üdvösségtörténetre kiterjed. Minden Krisztus-hívő meghívást kap a keresztény élet teljességére, az Istenben való örömré, vagyis az életszentségre.

Az evangéliumok tanúságot tesznek azoknak az örömről, akik Jézusban megtapasztalják üdvösségüket. A béna örül annak, hogy Jézus meggyógyítja őt, de öröme akkor lesz teljes, amikor elnyeri bűnei bocsánatát. Szent János evangélista is sokszor utal az örömré, de egyedül ő ír a teljes örömről. Nála a háttérben mindig ott van a megváltó Jézus képe, akinek megváltó művét nem a nagy tettek véghezvitelében látta, hanem abban a benső, mély lelki kapcsolatban, amely Jézus és a Jézusban hívő között áll fenn. Az öröm tökéletes, mert aki Jézussal közösségben él, új életet és kegyelmet kap. Közösségben úgy tudunk Jézussal lenni, ha beszélgetünk vele, és önmagunkat odaadjuk neki, mint Kis Szt. Teréz, és a többi szent, teljes bizalommal.

A Szentek és Boldogok olyan emberek, akik nem keresik saját boldogságukat, hanem egyszerűen oda akarják magukat adni, mert Isten fénye megérintette őket. **Igazi reformátorok**, aki minket is életünk megreformálására, megújítására ösztönöznek. Tőlük tanuljuk meg, mit jelent Istennel közösségben lenni, mit jelent igazából boldognak lenni.

Az Istennel való közösség a megváltás művének legszebb gyümölcse, tehát örömünk teljes, mert mis is „*az Atyával és az ő Fiával, Jézus Krisztussal vagyunk közösségben.*” (vö. 1Jn 1, 3-4)

Mária, az igazi öröm édesanyja, könyörögj értünk!

Szent Arcról nev. Magdolna OCDS

ELMÉLKEDÉS

KARÁCSONY FÉNYEI

Az adventi várakozás alatt, készülve Urunk megtestesülésére, minden héten meggyújtottunk egy újabb gyertyát. A napról napra növekvő sötétséget ezeknek a gyertyáknak a fénye világította meg a számunkra, hogy majd az év legsötétebb napján felragyogjon az a fény, amelynek soha ki nem szabad aludni a lelkünkben.

A természet körforgásában ettől a naptól kezdve folyamatosan növekszik a fény, hogy majd tavaszi ragyogásával új életet fakasszon. Ezen az éjszakán a mi lelkünkben is fel kell

⁴ Akathisztosz himnusz 3.kondakion

ragyognia annak a fénynek, amit az isteni Kisdéd születése jelent minden jóakarató ember számára. Hiszen ez a gyermek azért született, hogy a szeretet fényénél felnyíljon a szemünk, és ez által meglátva, felismerve a bűnt, soha többé ki ne aludjon, hanem folytonosan növekedjen lelkünkben ez a láng. Ennek a kis gyertyalángnak úgy kell növekednie lelkünkben, hogy egyre nagyobb tűzzel égjen és elhozza lelkünkbe is azt a tavaszt, amely soha el nem múlik, és új életet sarjaszt környezetünkben.

Minden megkeresztelt ember feladata őrizni a szeretet gyertyájának a lángját, hogy ez a törékeny kis fény sokaknak mutassa az utat, hívja, vonzza, és visszavezesse az eltévedteket az igazi szeretet soha ki nem alvó fényéhez. Mert Isten azért testesült meg és vette magára emberi természetünket, hogy minden emberben felragyogjon ez a láng, hogy minden embert meghívjon az örök szeretet boldogságára. Egy gyermek mindenkiben szeretetet ébreszt és a mélyben szunnyadó szeretetet is felszítja. Ezért öleljük át az ezen a napon született Gyermekistent, és őszinte szeretettel nyújtsuk át embertársainknak, hogy másokban is fellobbanhasson a szeretet gyertyája! Hiszen a sötétben az apró kis fény is nagynak látszik és elvezethet a még nagyobbhoz, ami beragyoghatja egész életünket.

A boldogságos Szűz sem tartotta meg magának a gyermek Jézust, hanem megmutatta és odaadta a pásztoroknak, hiszen ez a gyermek mindenkiért jött a világra. Minekünk is oda kell nyújtani ezt a Gyermeket embertársainknak, még ha elutasítanak is. Nem szabad belefáradnunk, újra és újra nyújtani kell feléjük, mert aki egyszer a kezébe veszi, annak megváltozik az élete. A mai ember a világ zajában és rohanásában nem veszi észre az igazi fényt, mert elvakítja a világ villogása, és nem hallja meg a szeretet csendes szavát, mert elnyomja azt a környezet zaja. De nekünk a Szűzanya példáját követve oda kell nyújtanunk a világnak a gyermek Jézust, hogy megálljanak az emberek, rájöjjenek a szeretet ízére, és újra rátaláljanak Isten szeretetére. Sajnos, sokszor nem a saját hibájukból, de nem ismerik Istent, vagy torz képük van róla és a karácsonyról. A mi feladatunk az, hogy életünk példájával és szeretetünkkel Isten igazi arcát és szeretetét sugározzuk, hogy segítségünkkel ez a fény utat találjon az emberek szívéhez.

Ezért nagyon fontos a mindennapi imádság, hogy Jézussal napi kapcsolatban legyek, mert ez ad erőt, kitartást, bölcsességet, hogy a karácsony tiszta szeretetét tudjam adni embertársaimnak. Az egyszerű, csendes, szerény élet az, amely előbb utóbb megállásra készíti az embereket, mert mindenkivel jót tesz, mindenkit szeret, és lángra lobbanthatja az alvó szíveket. Tehát nagyon fontos, hogy a karácsony tiszta fénye ragyogja be életünk minden pillanatát, hogy az apró kis lángból hatalmas tűz lehessen, amely a szívekbe égeti Isten mindent felülmúló szeretetét.

fr. Béla

Órsy László SJ a magyarszéki Mindenszentek Kármelben előadássorozatot tartott 2005 nyarán. A neves jezsuita atya 1921-ben született és 1943-ban lépett be Jézus Társaságába. Filozófiai tanulmányait Rómában, a teológiát Louvain-ben végezte, és 1951-ben szentelték pappá. Rendi tanulmányai után polgári jogot tanult Oxfordban és kánonjogot Rómában. Tanulmányai befejezése után egy évig plébánián dolgozott Angliában, ezt követően hat évig egyházbogot tanított a Pápai Gergely Egyetemen. Rómából az USA-ba került, teológiát és egyházbogot tanított Washingtonban, az Amerikai Katolikus Egyetemen, a Boston College-ban, majd 1967-74 között a New York-i Fordham Egyetemen. 1974 óta a washingtoni Katolikus Egyetem professzora.

Előadásából néhányat szeretnénk megosztani a Kármel újság olvasóival.

A NAPKELETI BÖLCSEK (Mt 2, 1-23)

Szakedolgozat készítésénél azt tanácsolom a hallgatóknak, hogy a bevezetést akkor írják meg, amikor a dolgozat már elkészült. Szent Máté is így tett, mert a bevezetés valószínűleg, összefoglalása mindannak, ami következik. Úgy lehet ugyanis jó összefoglalást adni, amikor már az egész megírta.

Egy hatalmas színjáték bontakozik ki előttünk, mely az egész emberi történelmet magában foglalja. Jézus születésekor bölcsek jönnek Napkeletről, az ismeretlenből, ahol nem Izrael fiai élnek. Jézus föltámadása után az apostolok mennek Napkeletre és Napnyugatra, hogy vigyék a jó hírt.

Szinte olyan ez, mint egy nagy tabló, amelyben benne van a világ története. Középpontjában Jézus áll: kezdetben a gyermek Jézus, a végén a föltámadt Jézus. A gyermek Jézushoz jönnek, a föltámadt Jézustól mennek. Ez Máté evangéliumának kerete. Az első fejezet Ábrahámval kezdődik, majd következik Jézus családfája. Ábrahám jelentette Isten közvetlen belépését nemcsak Izrael történetébe, hanem az egész emberiség történetébe. Isten, amikor meghívta Ábrahámot, elkezdődött a megváltás története. Ugyancsak az első fejezetben olvassuk Jézus születését József történetébe szöve, ahol szintén Isten közvetlen közbelépését látjuk. – József habozott Máriát magához venni, mert „igaz ember volt” (Mt 1, 19), és Isten álomban szólt hozzá: „József, Dávid fia, ne félj attól, hogy feleségül vedd Máriát, hiszen a Szentlélektől van áldott állapotban.” (Mt 1, 20) Amikor a Szentírás álomról beszél, nem kell mindig szó szoros értelemben venni. Megvilágosításról van szó, amit Isten Józsefnek adott úgy, mint Ábrahámval. Isten közvetlenül belép József életébe. Hasonlót látunk a bölcseknél is: Isten közvetlen belépését ezeknek a titokzatos személyeknek az életébe, akikről valójában semmit sem tudunk. Nem tudjuk, honnét jöttek, kivéve, hogy Napkeletről. Nem tudjuk, kik voltak, milyen vallásban hittek vagy nem hittek. Jönnek, és képviselik mintegy az egész emberiséget, amely a halál árnyékában ül, és ha nem is tudja, de várja megváltását. Máté evangéliumának első részét Isten közvetlen közbelépése jellemzi, amint utolsó részét ugyancsak, Krisztus feltámadásával és az apostolok küldésével. Az evangéliumban lüktető ritmus van.

A történet célja: a tanítás

Mi tehát a napkeleti bölcsek története?

Mindig voltak csillagászok és vannak ma is, akik lázasan kutatják azt a csillagot, ami a bölcseket vezette. Olykor sikerül egy olyan csillagot találniuk, amely illeszkedik a történet keretébe, aztán pedig folytatják tovább a keresést. Mindezek azonban az isteni valóságon kívüli próbálkozások, mert a történetnek nem az a célja, hogy természettudományos leírást adjon, vagy a csillagok történetét megírja, hanem hogy tanítson. A csillag keresése lehet dicsérendő tevékenység, de nem érdemes időt vesztegetni rá, mert nem ez a cél. A tanítás Istentől származik, és összefoglalja az evangélium üzenetét.

A történet szereplői

Lássuk a személyeket! A bölcsek kezdettől fogva keresnek. A zsidó írástudók semlegesek, de pontos választ adnak, mi áll az Írásokban, hol kell születnie a Megváltónak, és ezt közlik is Heródesnek anélkül, hogy bármilyen véleményt nyilvánítanának. Nem azért, mintha objektívek akarnának maradni, hanem mert félnek: mit fog szólni Heródes? – Ők a hivatalnokok. Jeruzsálem politikusai között az első: Heródes. Őt és királyi házat azzal vádolták, hogy nem volt joguk a királyságot megszerezni, tehát rendkívül érzékeny pontján érintik. Mindenütt veszélyt szimatol, még egy kisgyermekkel kapcsolatban is. Mindenki, aki ragaszkodik a hatalomhoz, ha szükséges, csellel, erőszakkal akarja megtartani. Az itt tapasztalt különféle mentalitások később a szenvedéstörténetben is megjelennek. Találkozunk velük azon a végzetes pénteken, amikor Jézust keresztre feszítik. – Végül a Gyermekekben Józseffel és Máriával együtt nincs semmi különleges. A bölcsek fölfedezik Isten jelenlétét a

természetes emberi személyekben: egy kisgyermekben, aki éppen olyan, mint más gyermek, sír, mosolyog, alszik, mert Isten egészen felvette a mi emberségünket. Mária egyfelől végtelenül boldog, másfelől, mint minden asszony hasonló körülmények között, gondterhelt. Annál is inkább, mivel azt sem tudják, hova fognak menni. Józsefnek, az egyszerű mesterembernek kell gondoskodnia róluk. A legmegkapóbb a történetben: a csillag égi, és az út földi, amely még földibbé válik, amikor Heródes legyilkoltatja a kisgyermeket, és a Szentsaládnak menekülnie kell, aztán pedig keresnie, kutatnia, hogyan térhet vissza Názáretbe.

Lábjegyzet a történethez

Szembetűnő a bölcsek hihetetlen önállósága: tudják, mit keresnek, és azt rendületlenül keresik, senki sem képes eltéríteni őket. Ez olyan erős bennük, hogy nem is lehet másképpen magyarázni, mint egy olyan hívással, amit Ábrahám kapott, vagy amit József kapott, csak más formában. A Szentírás Józsefnél álomról beszél, Ábrahám hangot hall, jelen esetben pedig egy csillag beszél a bölcseknek. Ez az önállóság belső meggyőződésre és szabadságra utal. Először meggyőződésre és utána szabadságra, mert a szabadság teljesen ezen a meggyőződésen alapul, amely olyan szilárd, mint a szikla. Nincs semmi habozás bennük, nem számít, mit mondanak az írástudók, hogyan beszél Heródes, és hogyan vélekednek udvaroncái, ők tudják, honnét jöttek, mit akarnak, és keresik az utat, mert Jeruzsálemtől a csillag elhagyta őket. Csak a meggyőződés és az önállóság nem hagyta el őket. A Szentírás nem beszél róla, de valószínű, hogy Heródes udvarában megpróbálták őket lebeszélni útjuk folytatásáról. A szöveg határozottságot mutat, a részleteket azonban homályban hagyja.

A meggyőződés és a szabadság isteni adomány a bölcseknél, mely emberileg megmagyarázhatatlan. Az Egyház kiváló személyiségei, akik formálták az Egyházat, mind ilyenek voltak: mély meggyőződéssel és hallatlan szabadsággal megáldva, ügyet sem vetve a céljuktól eltéríteni akaró kísértésekre, szép magyarázatokra. Gondoljunk Szent Ignácra, aki miután megírta Lelkigyakorlatos könyvét, Salamancában tartózkodott, és az inkvizíció erősen érdeklődött utána. Sok ájtatos ember úgy reagált volna, hogy ők az Egyházat képviselik, és ha Ignác igazán alázatos, jobb, ha nyugton marad. Ő azonban nem így tett. Ez az a bizonyos meggyőződés és önállóság. Elment Párizsba, hogy kivonja magát a salamancai inkvizíció joghatósága alól. De vajon nem ugyanez történt Keresztes Szent Jánosnál és Avilai Szent Teréznel? Mély meggyőződés és önállóság minden hatalommal szemben, soha föl nem adva a hitet. Elismerve az Egyház emberi gyöngeségeit, még jobban a politikai világ gyöngeségeit – mennek előre a maguk útján. Hasonló személy volt XXIII. János pápa, akit Isten meghívott, hogy összehívja a II. vatikáni zsinatot. Nem adott rá más magyarázatot, mint hogy belső ihletést kapott, és attól kezdve nem habozott. Köztudott volt pedig, hányan próbálták őt lebeszélni: a zsinat nagyon jó ötlet, feltétlenül meg kell tartani, de alaposan elő kell készíteni, kb. húsz év előkészület szükséges hozzá. János pápa felelete: jó, akkor tartsuk meg két év múlva. Nem habozott, ugyanakkor alkalmazkodott. Amikor látta, hogy a püspökök mást akarnak, mint az ő emberei, akkor azt válaszolta: a püspökökkel jobban velük van a Szentlélek, mint hivatalnokaimmal vagy a tanárokkal Rómában. A teológiai tanárok nagy kísértése volt a zsinat előtt, hogy saját könyveiket fogadtassák el a zsinattal, vagyis: ők írják a zsinati határozatokat. Lehet-e szebb célja egy teológiai tanárnak, mint az, hogy amit ő több mint negyven éven át kutatott, végül megírt mint igazságot, a zsinat maga hagyja jóvá? Ezeket a kis teológiai könyveket azonban a zsinat félretette.

Ilyen következetes volt életének elejétől a végéig: Yves Congar (domonkos teológus). Az utóbbi időben jobban megismerhettük, mert kiadták naplóját. Ő maga kérte, ne adják ki ezeket a 2000. évig. A zsinat viharaiban, mert olyan volt, mint egy háborgó tenger, föltűnnek a pesszimisták és az optimisták. Congar kezdettől fogva tisztán látott. Attól kezdve, hogy fölszentelték, ő maga mondja, egy cél állt előtte: dolgozni a keresztény egységért, amiért valóban élete végéig dolgozott. – Naplójában írja, hogy megszólaltak a hízogó hangok abban

az időben: Congar lehetne bíboros. Ő azonban úgy vette, mint egy jó tréfát, pedig azt hitték, rá fog harapni, de ő elment mellette anélkül, hogy megérintette volna.

Önállóság, meggyőződés és szabadság

A bölcsekben megvolt az a fajta önállóság, melyből megszületik a szabadság. Ha valaki egy ilyen útra indul, ne számítson arra, hogy kellemes lesz. Biztos, hogy a bölcsek is sokszor hallották az úton: Hova mennek ezek a szegények? Elment az eszük. Mit keresnek? Kit érdekel a zsidók királya? Egy józan embernek több esze van stb. – Mindez összefügg a történettel. Önállóság, meggyőződés és az abból születő szabadság – amikor az ember megtalálja az igazi szabadságot, akkor születik meg a valódi személy. Isten is csak ekkor tud vele kommunikálni és működni. Ez nem más, mint adomány. Ilyenek voltak a bölcsek. – Miben hittek? Valakiben, aki a csillagot küldte. Talán olyan lehetett, mint a görögöknél az ismeretlen isten? Nem tudjuk. Viszont nem csupán egy csillagot jelentett számukra, mert ismeretet fogadtak be. A belső hit és a hit külső eleme egyaránt jelen van. Hittek a csillagnak, és hittek vezetésében, de mögötte hittek egy bölcsességben. Lehet, hogy valami olyasmiben, amit a Bölcsesség könyvében olvasunk a bölcsességről, megszemélyesítve? Nem tudjuk, de beleillik a történetbe.

Hit, remény, szeretet

Hogyan működött a hit, remény és szeretet adománya a bölcsekben? – Mi a hit? Adomány, amely megadja a belső képességet, hogy Isten rendkívüli jelenlétét a természetes dolgokban fölfedezzük. A természetes dolog itt egy csillag. Mennyire volt vajon megszokott vagy rendkívüli? Nem tudjuk. De valami látható volt az égen, és ők hittek benne. A csillag mögött azonban jelen volt egy értelem, és ők hittek benne. Ez a hit vitte őket a hosszú úton, különösen, amikor Jeruzsálemben, a kritikus pontra értek, ahol a csillag eltűnt. Nem maradt számukra más, mint a belső meggyőződés.

Kicsit olyan, mint amikor Jeanne d'Arc az inkvizíció (érsek, püspök, egyháztudósok) előtt állt. Nincs csillag, minden sötét. Nem marad más, mint a belső meggyőződés. Másik példa, amikor Juan de la Cruzt fogva tartották a pincében. Ott sem volt csillag, de ebből született meg A lélek sötét éjszakájának remekműve, ahol csak egy világosság van, ami belülről jön.

Ha valaki ebben a szabadságban él, mindig lesznek számára olyan idők, amikor a csillag eltűnik, és csak egy kicsi fény pislákol egészen belül. Még talán Szent Pálnál is megtörtént, amikor azt írja: a remény ellenére is reménykedve hitt (vö. Róm 4, 18).

A bölcsek hite nagyobb volt, mint az egész jeruzsálemi közösség hite, beleértve a papokat, az írástudókat és a politikusokat is. Semmi sem téríthette el őket céljuktól. Elhagyták Jeruzsálemet, és íme, a csillag újra megjelent. – Minden sötét éjszakának egyszer vége van. – Követik a csillagot. – Kit keresnek? A zsidók királyát. A keletieknek is volt fogalmuk a királyságról. Ha visszamegyünk a Közel-Keleten talált leletekhez (Asszíriába, Babilonba stb.), a királyok mindig méltóságuknak megfelelő környezetben jelentek meg. Föltehetnénk a kérdést: mit jelentett számukra, amikor megérkeztek abba a szegényes házba, ahol nem találtak mást, csak egy kisgyermeket, egy kedves édesanyát és egy barátságos édesapát? Ez minden, amit találtak. A családnak nem volt éléskamrája, vajon mit kezdett Mária a három látogatóval? Hiszen élelmet kellett készíteni nekik, hosszú útról jöttek. – Emlékszünk a Genézis történetére, amikor a három személy megjelent Ábrahámnál! József is ismerte ezt a történetet. – És ők ott vannak a szegénységükben. Adtak a szegénységükből, amit tudtak. – Minél inkább konkrétan nézzük a történetet, annál jobban látjuk a bölcsek hitének mélységét. Mindez végtelen egyszerűségben játszódik le: a három idegen (a bölcsek, akárhányan is voltak, egy kis csoport), és a Szentcsalád a legteljesebb egyszerűségben találkoznak. A Szentírás ünnepélyes kijelentést használ: „leborulva hódoltak” a zsidók királya előtt (vö. Mt 2, 10.11).

Mi volt a jele, hogy Ő a király? Vajon honnan tudták? – A belső fény nagy világossággá vált. A csillag megállt ugyan a ház felett, de nehéz egy házat megtalálni, amikor pusztán egy

csillag mutat rá. A hitben látták meg a helyet, és akkor a bölcsek szimbolikusan hódolnak a Királynak, annak a csecsemőnek, aki lehet, hogy az édesanyjától éppen anyatejet kér. Minél többször olvassuk a történetet, annál élesebben látjuk az ellentéteket, és annál erősebb lesz a hit. Szinte nincs már semmi külső jel, mégis hisznek, és hódolnak neki. Az ajándékok pedig, amit följánlanak – aranyat, tömjént, mirhát –, kifejezése az ő személyi és személyes odaadásuknak. Ez a hit mindvégig megmarad bennük, semmi jele sincs a kételkedésnek, de figyelmeztetést kapnak, s akkor békében visszaindulnak országukba. Az Írás nem mondja, de nyilvánvalóan viszik a hírt, hogy megtalálták a zsidók királyát. Képzeld el, hogyan magyarázták meg: egy szegényes házikóban egy kisgyermeket találtunk édesanyjával és Józseffel, akit ők édesapának gondoltak. Ez minden. Mire az okos emberek megjegyezheték: ezért mentetek el?

A természetfölötti hatalmas ereje és a természetes egyszerűsége mutatkozik meg a történetben és a remény. Mi a remény? A keresztény remény: birtoklás, nem valami jövődőlőség előrevárása. – Mit birtokoltak? A belső fényt, ami olyan volt számukra, mint egy horgony, mely megtartotta őket. Birtokolták a csillagot is, de az nem volt olyan erős, egy ponton eltűnt, és úgy látszik, visszafelé sem vezette őket. – Belső adomány, mely megtartotta őket, és nem engedte, hogy meginogjanak: egy belső fény biztonságos birtoklása. Végül minden, az egész út: szeretet. Egy pogányt idézek, Arisztotelészt, aki szól egy kiváló erényről, mely valamennyi erény közül kimagaslik: a nagylelkűségről. Amikor valakinek olyan nagy a lelke, hogy túlarad, ezért akar adni mérték nélkül, ami lehetne oktalanság is, de bizonyos körülmények között okos is. Az egész út, amikor mindenüket elhagyták, adás volt. Útjuk befejeződött hódolatukkal a zsidók királyá előtt, vagyis önmaguk átadása a Királynak, és ezzel beteljesedtek a próféták jövődőlősei: minden nemzet eljön napkeletről, napnyugatról (vö. Zsolt 86, 9) – az egész földet képviselték. Elevenen élt bennük a hit, a remény és a szeretet.

Az ártatlan kisdedek halála

A történetnek ezzel azonban még nincs vége, a következő szentírási szakasz szorosan hozzátartozik: az ártatlanok megölése és a Szentcsalád menekülése Egyiptomba. (Mt 2, 13-18) Hogyan lehet józan ésszel fölfogni a kisdedek megölését? Isten eljön a mi világunkba, emberré lesz, messziről bölcseket indít útnak, hogy hódoljanak neki, és nem védi meg ezeket a kisgyermeket? Máté jelzi, hogy a tény: Isten a világunkba jött, nem azt jelenti, hogy Isten véget vetett minden emberi gonoszságnak, és új paradicsomot hozott létre a földön. – Készüljete föl! Ne lepődjete meg! Most ezek az ártatlan kisgyermek hálnak meg, de később az Egyetlen, az Ártatlan, az Isten Fia, az Isten maga emberi természetben elszenvedi az emberi gonoszság mélységét, mely a halálba viszi. Ez a megváltás titka. Értelmünk itt megáll.

Az Írásokból tudjuk, mindez így van, de amikor megkérdezzük: miért kell konkrétan ennek az ártatlan személynek szenvednie, az őszinte válasz, hogy nem tudjuk, de valamiképpen a megváltás titkához tartozik. Nem helyes úgy tenni, mintha lenne rá magyarázatunk, mert nincs, értelmünket meghaladja. Ezeknek a kisgyermeknek szenvedése és halála, mintegy előre vetülése az Isten Küldöttje szenvedésének és halálának. A nagypénteki szertartás fejezi ki legszebben, amint a keresztihódolatkor a kórus énekli: Hágiosz ho Theosz! Szent az Isten! Hágiosz iszkhürosz! Szent és halhatatlan! (Aki most halt meg!) – A kis litánia pedig tovább folytatódik: Hágiosz áthánátosz! Irgalmazz nekünk! – mely a mi állapotunkra utal. Nézzük a tragédiát és valljuk, hogy szent és mély misztérium.

A Szentcsaládnak menekülnie kell. Isten, aki gondot visel rájuk, nem tudta volna ezt elkerülni? – Máté hangsúlyozza, hogy a választott nép története megismétlődik Jézus életének történetében. Az ártatlan gyermekek meghalnak. – Az egyiptomiak kínozták és ölték Isten választott népét. A Család Egyiptomban talál menedéket, és onnan tér majd vissza Izrael földjére, mint valamikor őseik tették. József hallotta, hogy Árkelausz uralkodik Júdeaiban,

tehát nem tanácsos visszamenni (vö. Mt 2, 22), és akkor úgy tűnik, mintha az egész csupán véletlen lenne, elindul vissza Názáretbe. Szép kör: Názáretben kereste és találta meg az angyal Máriát, és Názáretbe tér vissza a Szentcsalád. Aztán következik a kb. 30 éves periódus, a Szentcsalád rejtett élete, mi pedig csak a küszöbön állhatunk, és csodálkozunk. – Legjobb, ha most elhallgatunk. Ámen.

AZ IMÁDSÁG LITURGIÁJA (4.)

A Biblia által motivált imádság

A sorozat előző részében az imádság szerepével foglalkoztunk a keresztyén személy és az Egyház vonatkozásában. A folyamatos isteni hívás kapcsán kitértünk a kinyilatkoztatás és az imádság egymáshoz rendelt helyzetére – „a hűséges Isten szeretetének közbeavatkozása” - ; ehhez kapcsolódva a biblikus háttérű imával folytatjuk a gondolatmenetet. Ennek a résznek a megértéséhez szükség van egy Szentírásra a szövegben megjelölt helyek elolvasásához.

A biblikus elmélkedés szakaszai

A biblikus elmélkedés ott kezdődik, ahol az ember egy szentírási szövegben, mondatban, képből vagy eseményben magára ismer. Ilyen felismerés nélkül nem elmélkedésről beszélünk, hanem csak szövegolvasásról, hiszen a személy nem elég nyitott a szöveg által közölt tartalomra, csak technikai eszköznek tekinti az olvasást, nem életet közvetítő folyamatnak. A biblikus elmélkedésnek két fontos szakasza a felismerés és az elmélyítés.

Az egyik a *felismerés*. A szentírási szöveg elmélkedésénél fontos, hogy kapcsolatot találjunk saját életünkkel, ez a személyes felfedezés erőt ad. Az elmélkedés tehát nem biblikus kutatás, hanem a szöveggel való „jelentős tartalmú személyes kapcsolat”.⁵

Ehhez a személyes kapcsolathoz valódi időt kell hagyni a szöveg megértéséhez. Nem a „teljesítmény” fokozására kell fektetni a hangsúlyt, hanem amikor a szöveggel kapcsolatban valami jelentős dologgal találkozunk, megpróbáljuk kimeríteni a gazdagságát: a gondolatokat és a témát. Az előző szakasz felismerése, melyben kapcsolatot találtunk a szöveg és a saját életünk között, így nem veszik el a benyomások tengerében, hanem tematizálódik és a konkrét élethelyzethez igazodik; kidomborodik, „mint figura a háttéren”.⁶

A másik az *elmélyítés*. A kiválasztott szentírási szöveg csak egy keret, amelyben a további vizsgálatokat végezzük. Ehhez sok módszer lehet a segítségünkre, pl. a szó vagy esemény egyéb vonatkozásainak saját életünk összefüggéseibe ágyazott végiggondolása.

A biblikus elmélkedés a *liturgikus lelkiség* egyik legfontosabb segítése, hiszen a közösségi istentiszteleti alkalmakon (szentmise, szentségimádás, lelkigyakorlat, szentségkiszolgáltatások, temetés és egyéb szentelmények⁷) a „megszokott” és állandó liturgikus szövegeken kívül a szentírási idézetek alkotják a liturgikus cselekmény változatosabb és gondolatokban gazdagabb rétegét.

Az imádság a Szentírásban Jézus tanítása alapján

⁵ RAY, D., *The Art of Christian Meditation*, Wheaton, III, 1977. 17.o.

⁶ TILMANN, K., *Die Führung zur Meditation*, Einsiedeln, 1976. 40.o.

⁷ A szentelmények szent jelek, melyekkel a szentségek bizonyos utánpótlásaként, főleg lelki hatásokat jeleznek és érnek el az egyház könyörgése folytán. Vö. CIC 1166. k.)

Megtestesülése óta Jézus állandóan reménnyel táplálja a rá várókat és az őt keresőket. Szavaival és példájával neveli és bátorítja a hitet (vö. Lk 7,9; Mt 9, 22.29; 15, 28). Ezen az élményi alapon ad tanítás az imádság módjáról, annak szükségességéről (Lk 11,2).

Jézus imádságról szóló tanításának középpontja a *Miatyánk*. (Lk 11, 2; Mt 6, 9-13). Ezt az imádságot a keresztény liturgiátörténet kezdetétől minden rítusban és liturgikus nyelvcsaládban a szentmise központi részében találjuk meg. Kifejezi Jézus Atyához való viszonyát és azt a magatartást is, amit tőlünk elvár. Egész magatartása abból táplálkozik, hogy Atyának szólítja Istent, folytatva és túlszárnyalva a zsoltárok intim viszonyát (Zsolt 27, 10; 103, 13).

Az imádkozó ember a bibliai imádság módszerét követve az Isten szándékával való törődést állítja első helyre, nevét, országát, akaratának megvalósítását keresi. Jézus többi, imádságra vonatkozó tanítása a Miatyánkot keretezi be vagy egészíti ki. Az uralkodó benyomás az, hogy az imádságot leginkább az motiválja, hogy Isten meghallgatja azt. Ez a „meghallgatás tudat” (Isten meghallgatja az embert) az imádságnak nemcsak forrása, hanem emberi oldalról közelítve feltétele is.⁸ (vö. Mt 18,19; 21,22; Lk 8,50).⁹ Jézus tanítása alapján szüntelenül imádkoznunk kell (Lk 18,1), be kell bizonyítanunk kitartásunkat, ki kell fejeznünk éberségünket. Az imádság abszolút szükségességét az utolsó időkről szóló gondolatmenetben tanítja (Lk 18, 1-7): enélkül elnyelne bennünket „mindaz ami eljövendő” (Lk 21,36; 22,39-46); ugyanígy a Miatyánk is azzal végződik, hogy Isten segítségét kérjük a végső idők elviselhetetlen kísértései ellen.¹⁰ (Pl. Jak 1, 14-15: ebben olyan kísértésről van szó, mely bűnbe és halálba vezet.)¹¹

Az imádság Jézus szenvedésében és feltámadásában

Semmi nem nyilvánítja ki jobban az evangéliumban az imádság abszolút szükségességét, mint Jézus életében elfoglalt helye. Imája az a titok, ami vonzza a hozzá legközelebb állókat, és amelybe egyre jobban bevonja őket (Lk 9,18) sőt imádkozott a hitükért.¹² Az Olajfák hegyén azt kéri, hogy tanítványai is vele imádkozzanak.

A Miatyánkban sűríti össze az egész keresztény imádságot, amely egyszerre gyermeki és engedelmes („nem azt, amit én akarok, hanem amit te akarsz” [Mk 14,36]). Jézus imája végül meghallgatást talál, mely minden várakozást meghalad: az Atya az angyal szavával közvetlen feleletet ad (Lk 22,43), de a Zsidókhöz írt levél bemutatja, hogy Jézus imájának meghallgatása a feltámadás volt! („*Testének napjaiban hangos kiáltással, könnyek között esedezett és könyörgött ahhoz, aki meg tudta menteni a haláltól, és hódolatáért meghallgatásra talált.*” Zsid 5,7) Jézus feltámadása az emberiség üdvösségtörténetének központi mozzanata, a felelet az Istenember imádságára, amely magában foglalja az üdvösség történetének minden emberi kérését.

A Jézus nevében végzett imádság János evangéliumában

⁸ KÖSTER, P., *Lebensorientierung an der Bibel*, Stuttgart., Verlag Kath. Bibelwerk, 1978. 25.

⁹ Márk fejezi ki ezt a legközvetlenebbül: „Ha valaki nem kételkedik szívében, hanem hiszi, hogy amit mond megtörténik, akkor az csakugyan megtörténik”. (Mt 11,23)

¹⁰ A görög szöveg lefordítása nem egyszerű feladat, mert szó szerint azt jelenti, hogy „ne engedj belépünk”, tehát „ne engedj kísértésbe esnünk”. (vö. Mt 26,41)

¹¹ A végső idők kísértéseire vonatkozóva jelzi pl. a Jelenések könyvéből vett idézet, mely az állhatatosságra figyelmeztet: „Úgy jövök, mint valami tolvaj. Boldog, aki virraszt.” (Jel 16,15)

¹² Kezdetben csak arról tudósítanak a szövegek, hogy „elvonult” vagy „ahol magában volt”, „magányos helyre” stb., később azonban párhuzamosan megváltói művének kibontakozásával, a tanítványok lelkében nemcsak üdvözítői hivatását, annak egyes állomásait és halálának körülményeit ismerteti, hanem saját imaéletének titkába is bevezeti őket, és imádkozik a hitükért, hogy képesek legyenek legyőzni a hitetlenség kísértéseit.

János evangéliuma egységes, átgondolt mű, céltudatos alkotás, nem egy személytelen történeti folyamat, vagy hagyományrétegek üledékes lerakódásának képződménye. Erre a könyvre illik leginkább Nagy Szent Gergely pápa megállapítása, amelyet a Biblia egészére alkalmazott: „Hatalmas óceán ez, amelyben a kisbárány lába is talajt talál, de az elefánt is úszni kényszerül.”

János nagyon egységes szempontok szerint adja elő az imádság pedagógiáját, mint haladást a kéréstől az igazi imádság felé; és Isten adományainak kívánásától az adományban önmagát közlő Istenig. Így vezeti el Jézus a szamariai asszonyt saját kívánságaitól Isten adományainak óhajtásáig (Jn 4,10), a tömeget pedig addig a „táplálékig, amely megmarad az örök életre” (Jn 6,27). A hit ezért nemcsak feltétele az imádságnak, hanem hatása is (vö. Jn 4, 50.53.; 11,25.45.).

A megváltott ember, akit a világban szorongás vesz körül, tudja, hogy Jézus nevében Istenhez mint Atyához folyamodhat („kérjétek és kaptok”). Ez persze nem azt jelenti, hogy minden ötletünk és vélt szükségletünk kielégül, hanem, hogy az isteni kegyelem örömeink teljességébe, az Atya országába, a Fiú teljes és végleges látására fog elvezetni. A világban élő, szenvedő, küzdő, imádkozó krisztushívőt csak a test kötelékei fűzik ehhez a világhoz, hitével és imádságával már Jézus győzelmének tudatában és erejében részesedik.

Maróti Gábor

KI VAGY TE, ÉS KI VAGYOK ÉN ELŐTTED? (3.)

Ima Isten Igéjével

Sok mindent lehet tudni Istenről anélkül, hogy ismernénk Őt valójában. E Tőle származó mondatok olvasgatásával, ismételtetésével jelenvalóvá válhat számunkra az, Aki már előbb megszólított minket azáltal, hogy mindezt elárulta, feltárta magából. Mi pedig alázatosabbakká válhatunk azáltal, hogy nem csupán a magunkról kialakított hiú vagy az igazi értéket felismerni nem tudó gondolataink szűkösségével tekinthetünk magunkra, hanem a Másik szerető és szívünk mélyéig hatoló tekintetével láthatjuk és fogadhatjuk el magunkat.

Amit Isten maga mond a próféta által önmagáról vagy rólunk – vastagbetűvel van írva. Amit Jézus mond az Atyáról, önmagáról vagy rólunk - dőltbetűsen van jelezve. Ahol egy bibliai személy vagy nép (Izrael) nevét találjuk a szövegben, azt a saját magunk nevével felcserélhetjük, s így még inkább tapasztalhatóvá lesz számunkra Isten felénk irányuló személyes szeretete és gondoskodása.

Mit mond Jézus az Ő Atyjáról, aki a mi Atyánk is?

Mt 5,45	<i>Mennyei Atyátok fölkelti napját jókra és gonoszokra, esőt ad igazaknak és bűnösöknek.</i>
6,4.6.8	<i>Atyád a rejtekben is lát. (...) a rejtekben lévő Atyád. (...)Tudja a ti Atyátok, mire van szükségetek, még mielőtt kérnétek.</i>
7,11	<i>Ha ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább tud mennyei Atyátok az őt kérőknek!</i>
10,30	<i>Nektek minden szál hajatok számon van tartva. (A személytelen szerkezet Istenre utal.)</i>
18,14	<i>Mennyei Atyátok nem akarja, hogy csak egy is elvesszen e kicsinyek közül.</i>
23,9	<i>Egy a ti Atyátok, a mennyei.</i>
Mk 10,27	<i>Istennek minden lehetséges.</i>
14,36	<i>Atyám, neked minden lehetséges.</i>
Lk 6,36	<i>A ti mennyei Atyátok irgalmas.</i>

- 10,21 *Atyám, mennynek és földnek Ura, elrejtetted ezeket a bölcsek és okosak elől, és a kisdedeknek jelentetted ki. (...) Az Atyát nem ismeri senki, csak a Fiú, és az, akinek a Fiú ki akarja jelenteni.*
- 11,2 *Mikor imádkoztok, ezt mondjátok: Atyánk!*
- 11,13 *Ha tehát ti, bár rosszak vagytok, tudtok jót adni fiaitoknak, mennyivel inkább adja mennyei Atyátok a Szentlelket azoknak, akik kérik tőle.*
- 12,24 *Nézzétek a hollókat, nem vetnek, nem aratnak, nincs éléskamrájuk, sem csűrük, Isten táplálja őket.*
- 18,18 *Senki sem jó, csak egyedül Isten.*
- 20,38 *Ő nem a holtak Istene, hanem az élőké, hiszen minden érte él.*
- Jn 3,16** *Úgy szerette Isten a világot, hogy egyszülött Fiát adta oda, hogy mindaz, aki benne hisz, el ne vesszen, hanem örökké éljen.*
- 3,35 *Az Atya szereti a Fiút, és mindent az ő kezébe adott.*
- 5,17 *Atyám szüntelen munkálkodik, ezért én is munkálkodom.*
- 5,22 *Az Atya nem ítél senkit, az ítéletet egészen a Fiúra bízta.*
- 6,39 *Annak, aki küldött engem, az az akarata, hogy abból, amit nekem adott, semmit el ne veszítsek, hanem feltámasszam az utolsó napon.*
- 6,40 *Atyám akarata az, hogy mindaz, aki látja a Fiút és hisz benne, örökké éljen.*
- 6,63 *Senki sem jöhet hozzám, ha Atyám meg nem adja neki.*
- 10,29 *Atyám, aki nekem adta őket, hatalmasabb mindenkinél: senki sem ragadhatja el őket kezéből.*
- 12,50 *Én tudom, hogy az ő parancsa örök élet.*
- 14,16 *Én pedig kérem fogom az Atyát, és más Vigasztalót ad nektek.*
- 14,23 *Aki szeret engem, megtartja tanításomat. Atyám is szeretni fogja őt, hozzá megyünk és benne fogunk lakni.*
- 16,27 *Az Atya ugyanis szeret titeket, mivel ti szerettetek engem, és hittétek, hogy Istentől jöttem.*
- 16,32 *Én nem vagyok egyedül, mert az Atya velem van*

Kicsoda Jézus?

- Apcsel 9,5 *Ki vagy te, Uram?*
- Jn 1,30** *Nézzétek, az Isten Báránya! Ő veszi el a világ bűnét!*
- 4,29 *Jöjjetek, van itt egy ember, aki mindent elmondott, amit tettem.*
- 4,42 *Magunk hallottuk és meggyőződünk róla: Ő valóban a világ üdvözítője!*
- 6,35 *Én vagyok az élet kenyere. Aki hozzám jön, nem éhezik többé, és aki bennem hisz, nem szomjazik soha.*
- 6,41 *Én vagyok a mennyből alászállott élő kenyér.*
- 8,12 *Én vagyok a világ világossága. Aki engem követ, nem jár sötétben, hanem övé lesz az élet világossága.*
- 10,11 *Én vagyok a jó pásztor.*
- 11,25 *Én vagyok a feltámadás és az élet; aki bennem hisz, mégha meghalt is, élni fog. Mindaz, aki belém vetett hittel él, nem hal meg sohasem. Hiszed ezt?*
- 21,7 *Az Úr az!*

Mit kérdez vagy mond nekünk Jézus?

- Mt 9,28* *Hiszitek, hogy tudok valamit tenni veletek?*
11,6 *Boldog, aki nem botránkozik meg bennem.*
11,28-29 *Jöjjetek hozzám mindnyájan, Akik elfáradtatok és meg vagytok terhelve: én felüldítelek titeket. Vegyétek magatokra igámat és tanuljatok tőlem, mert szelíd vagyok és alázatosságú, és nyugalmat találtok lelketeknek. Az én igám édes, az én terhem könnyű.*
13,16 *Boldog a ti szemetek, mert lát, és a ti fületek, mert hall.*
Mk 2,27 *A szombat van az emberért, nem pedig az ember a szombatért.*
4,40 *Mit féltetek annyira? Még mindig nem hisztek?*
5,37 *Ne félj, csak higgy!*
8,17 *Még mindig nem értitek és nem fogtátok fel? Még mindig érzéketlen a szívetek?*
Lk 7,13 *Ne sírj!*
15,31 *Fiam, te mindig velem vagy, és mindenem a tiéd.*
24,36 *Békesség nektek! Én vagyok, ne féljete!*
24,39 *Miért vagytok megzavarodva? S miért támad kétely a szívetekben?*
Jn 7,37 *Aki szomjazik, jöjjön hozzám és igyék!*
8,11 *Én sem ítéllek el. Menj, de többé ne vétkezzél.*
9,35 *Hiszel az Emberfiában?*
11,40 *Nem mondtam: ha hiszel, meglátod Isten dicsőségét?*
11,26 *Aki szolgálni akar nekem, kövessen: ahol én vagyok, ott lesz az én szolgám is.*
13,12 *Megértettétek, mit tettem veletek?*
15,11 *Ezeket azért mondtam nektek, hogy az én örömöm legyen tibennetek, és örömeitek ezzel teljes legyen.*
20,15 *Miért sírsz? Kit keresel?*
20,29 *Boldog, aki nem lát, mégis hisz.*

fr. Rafael

(folytatjuk)

KARMELITIKUM

LAKÁSRÓL LAKÁSRA AZ ÉLETSZENTSÉG ÚTJÁN II.

„A belső várkastély”: második lakás (2)

Kiálts az Úrhoz!

Fontos a második téma is: a harc. Ne úgy képzeljük a harcot, ahogy Pió atyával, Remete Szent Pállal történt, mert itt nagyon alattomos harcról van szó. Az örökké tartónak tűnő javak és bálványaink ellen kell küzdenünk. Általában minden alkalommal, amikor szenvedsz valami miatt, a háttérben bálványok húzódnak meg. Elvesznek tőlem valamit, nem becsülnek kellőképpen – ezek mögött mind bálványok vannak, és nem kell ezen csodálkozni, hiszen bálványfaragók vagyunk. Ennek a második lakásnak az illusztrációja a tékozló fiú, aki elhagyja atyja házáat és egy másikat választ magának. Ebben a házban olyanokat eszik, amitől tisztátalanná lesz, akárcsak az állatok, melyek ezeket az ételeket eszik. Tehát választani kell, melyik házban akarunk élni. Vagy a saját házámban, vagy másutt, ahol végül oda süllyed az ember, hogy moslékot eszik. Az elején örökké tartónak látszik, vonz, de valójában bor és ünnep nélkül maradsz.

Hátra van még egy lépés ehhez a második állomáshoz, a második lakáshoz: az aszkézis. Akik belépnek és elhatározták, hogy elindulnak, el kell kezdeniük egy bizonyos aszketikus utat. Az első aszkézis az imádság, Szent Teréz folyamatosan az imádságról beszél. Ez a hét állomásos út az imádság útja. Nem azt mondja: imádkozzatok! Ő maga is azt kéri: Uram, segítened kell! Az ima legyen kiáltás, mert kiáltani kell az Úrhoz a szabadulásért! Ki szabadít meg engem ettől a halálra szánt testtől? Meg kell szabadulni a bálványimádástól! Gyerünk, rázd meg magad! A 6. pontban megszakítja a témát, és felkiált: *Ó, Uram, itt van azután szükség a Te irgalmadra! Ne engedd, kérelek, hogy az ilyen lélek törbe essék, s abba hagyja, amit elkezdett! Világítsd meg értelmét, hadd lássa be, hogy ezen múlik egész boldogsága! Adj neki erőt, hogy képes legyen szakítani minden rossz társasággal!* (285 – 2BV 1,6)
Tehát Teréz második tanácsa a kiáltás, a fohászkodás az Úrhoz.

Lelki barátság

Minden lakásban visszatér az érintkezés témájára, sokszor utal a kommunikációra. Nemcsak az együttlét a lényeg, hanem két dolgot emel ki: barátkozz olyanokkal, akik már előbbre vannak, ne elégedj meg a középszerű barátságokkal! *Mikor valaki ennyire van, nagyon jól teszi, ha olyanokkal érintkezik, akik a lelki dolgokban jártasak. Kössön ismeretséget nemcsak olyan lelkekkel, akik ugyanazon lelki lakásig jutottak el, mint ő, hanem olyanokkal is, akikről azt látja, hogy előbbre haladtak. Ezek ugyanis különösen nagy hasznára lesznek, s ha sokat érintkezik velük, megeshetik, hogy bejuttatják oda, ahol ők maguk vannak.* (285) A barátságoknak felfelé kell törniük, el kell kerülni a fecsegést! Figyeljünk kapcsolataink minőségére, a közösségekben is! Szentanyánk olyan életet tár elénk, ami bizonyos értelemben szélsőséges: túl sok szemlélődés és túl sok *communio*. Túlzó mindkét irányban, de jaj nekünk, ha nem vagyunk túlzóak ezen a téren!...

Múlóban az idő, amikor a szigor volt a kármelita élet legfőbb jellemzője. De nem akarom egy hajszállal sem megrövidíteni a komolyságot, mert határozottnak kell lenni, egy tömbből való emberekké, erősekké kell válnunk. Szentanyánknál látjuk ezt a két szélsőséget: egyrészt rendkívüli komolyság Krisztus követésének választását illetően – másrészt nagy intenzitás a testvéri életben.

Tudjuk, mit jelentett ő nővéreinek! Mindenkit meghallgatott, mindenkinek írt. 1567-től 1582-ig 15000 levelet írt! Ő maga fizette a futárt, hogy Madridból Sevillába vigye a leveleket.

Nem akarok túlzásba esni, nagyon fontos, ha mély dolgok megosztásáról van szó. Nem ellenzem a kármelita szigort, ne hagyjátok el, vegyétek komolyan a dolgokat, ne legyetek középszerűek! De azt is akarom, hogy az egymás közötti kapcsolatban se legyetek középszerűek! Ez nem jelenti azt, hogy csak lelki dolgokról beszélgethettek. Beszéljünk az életről úgy, hogy kerüljük a fecsegést!

Erős elhatározás

A Szentanya másik útmutatása: a sziklára épített ház bibliai képe (Mt 7, 24-27). Nagy elhatározásra van szükség! *Azután pedig legyen meg benne állandóan az az erős elhatározás, hogy semmi áron sem engedi magát legyőzteni. Ha ugyanis az ördög ezt észreveszi benne, s meggyőződik arról, hogy később elveszteni boldogságát, életét és mindazt, amivel kecsgetti, semhogy csak egy lépést is tegyen visszafelé, sokkal hamarabb fogja békében hagyni. Legyen az a lélek férfias, nem pedig olyan, mint azok a katonák, akik mikor – nem tudom már kinek a vezérlete alatt – a harcba vonultak, lehasalva itták a vizet. Tegye fel magában, hogy megküzd az összes rossz szellemekkel, s jegyezze meg, hogy nincs jobb fegyver ellenükben a keresztnél!* (285 – 2BV 1,6-7) A hetedik fejezet végén újra megjelenik a keresztség témája: *Szorítsátok*

szívetekhez a keresztet, melyet a ti Jegyesetek a vállán hordozott, s értsétek meg, hogy annak jelében kell élnetek! Aki többet képes érette szenvedni, az szenvedjen többet: annál jobban jár. Minden más mellékes. Ha megadja nektek az Úr a többit, annál jobb; adjatok Neki hálát érte. (286 – 2BV 1,7)

Eljön mindenki életében a döntés, az elhatározás ideje, amikor lelki erőre van szükség. A tékozló fiú „felkel” – „Felkelek és Atyámhoz megyek...” A döntés: ez minden, amit Isten kér tőlünk. Máté hetedik fejezetére utal, a sziklára épített házra. *Mert, ha homokra építi, mindenestül romba fog dőlni. (286 – 2BV 1,7)* Ellentétben áll, hogy sziklára vagy homokra épít valaki. Eleven, éber emberségre van szükség, nem aluszékonyságra! A 10. pontban az imáról beszél, arról, hogy ilyenkor hogyan kell imádkozni. *E tárgyalás elején mondtam s már egyszer más helyen meg is írtam, hogy miképpen kell viselkednetek a lelki harcokban, amelyeket e lakásban az ördög ellen vívtok. Azt mondtam többek között, hogy nem szabad erőszakolni a lelki összeszedettséget, hanem szép lassan kell a dologhoz fogni, mert különben nem lesz tartós. (288 – 2BV 1,10)* Egyrészt erős elhatározást követel, másrészt szelidséget önmagunkkal kapcsolatban. Isten áll mellettünk, velünk harcol, a mi részünkről ráhagyatkozásra van szükség, nem keménységre. Gyakran visszatérő szó nála a szelidség.

Krisztusra szegezett tekintet

Megdöbbentő rész zárja a második lakást: Krisztus személyével kapcsolatos.

„Én vagyok az út, az igazság és az élet – válaszolta Jézus. – Senki sem juthat el az Atyához, csak általam. Ha engem ismernétek, Atyámat is ismernétek, de mostantól fogva ismeritek és látjátok.” Erre Fülöp kérte: „Uram, mutasd meg nekünk az Atyát, s az elég lesz nekünk.” „Már olyan régóta veletek vagyok – felelte Jézus –, és nem ismersz, Fülöp? Aki engem látott, az Atyát is látta.” (Jn 14, 6-9)

Hiszen maga az Úr mondja: „Senki sem fog felmenni Atyámhoz, hacsak nem én általam” – nem tudom egészen így mondja-e, de azt hiszem igen – és ugyancsak Ő mondja: „Aki engem lát, látja Atyámat.” De ha mi sohasem emeljük fel hozzá szemünket; ha nem gondoljuk meg, hogy mivel tartozunk neki és nem emlékezünk meg gyakran a halálról, amelyet értünk szenvedett: úgy nem tudom, hogyan ismerhetnék meg Őt és miképpen munkálkodhatnánk az Ő szolgálatában, mert vajon mi értéke van a hitnek cselekedetek nélkül? S mit érnek ez utóbbiak, ha nem egyesülnek a mi Boldogságunknak, Jézus Krisztusnak végtelen értékű érdemeivel? (289) Teréz, miután ad néhány tanácsot – Jézus Krisztus követésének elhatározása, olyan társak választása, akik előbbre vannak, a ráhagyatkozás imája –, most azt mondja, kiáltunk Istenhez. János evangéliumában így szól az Úr Tamáshoz: „Én vagyok az út, az igazság és az élet...” „Senki sem fog felmenni Atyámhoz, hacsak nem én általam” – idézi Teréz, vagyis: senki nem léphet túl a második lakáson, nem teheti meg a harmadik lépést, nem szabadulhat meg bálványaitól, csak Krisztus kegyelmével. „Már olyan régóta veletek vagyok, és nem ismersz, Fülöp? Aki engem látott, az Atyát is látta.”

Törekedned, igyekezned kell, de vigyázat (!), ez még nem a megoldás – kegyelem nélkül semmi sem történik, az ember meg sem mozdul: „Senki sem fog felmenni Atyámhoz, hacsak nem én általam”. „Aki engem látott, az Atyát is látta”: elég tehát engem nézni. Ez a kegyelem, mely már előzőleg is jelen volt, végül átsegít a következő lakásba. Ez a kegyelem egészen benne foglaltatik, az Úr Jézusra emelt tekintetben, aki Út, Igazság, Élet. A kegyelmet bizonyos értelemben akkor kapjuk, amikor szemünket Jézusra emeljük. Teréz így ír: *De ha mi sohasem emeljük fel hozzá szemünket; ha nem gondoljuk meg, hogy mivel tartozunk neki és nem emlékezünk meg gyakran a halálról, amelyet értünk szenvedett: úgy nem tudom, hogyan ismerhetnék meg Őt és miképpen munkálkodhatnánk az Ő szolgálatában.* Ha nem nézzük Őt,

nem ismerhetjük meg Istent, és nem tudjuk megtenni, amit tőlünk kér, nem tudjuk elhagyni a bálványimádást.

„Aki engem látott, az Atyát is látta.” Abba kell hagynod, hogy folyton magadat nézed! Mennyit beszél erről már az első lakásban is! Elég legyen abból, hogy állandóan magaddal foglalkozol! 'Szép vagyok, okos vagyok, nem figyelnek rám stb.?!'... Ne foglalkozz többet ezekkel a dolgokkal! „Aki engem látott, az Atyát is látta.” A kegyelem bizonyosság, hiszen megígérték. Ez a második lakás befejezése: kegyelem nélkül nincs semmi, de elég rám nézni, és megérkezel az Atyához, megszabadulsz. A szabadságról van tehát szó. „Ha kitartotok tanításomban, valóban tanítványaim lesztek...” (Jn 8, 31) Ezt jelenti Jézusra tekinteni. „...megismeritek az igazságot, és az igazság szabaddá tesz benneteket.” Szabaddá a bálványimádástól. Jézust nézni nem azt jelenti, hogy megnézek egy képet vagy ikont. A tekintet nem más, mint hogy hűséges vagyok igéjéhez. A második lakásban lelepleződik a bálványimádás, meghívást kapunk a szabadságra azáltal, hogy Isten igéjét hallgatjuk, és tekintetünket Jézusra szegezzük. Ő az Út az Atyához.

Mózes így szól az Úrhoz: „Hadd lássam meg dicsőségedet.” (Kiv 33, 18) Miért kell megszabadulnunk a bálványoktól? Azért, hogy az Úr dicsőségét szemlélhessük, és eljuthassunk a hetedik lakásba. *Bárha belátnánk, hogy a szolga nem állhat Ura fölött; hogy dolgoznunk kell, ha részesedni akarunk dicsőségének élvezetében.*

*A Szépszeretet Anyjáról nevezett Beáta nővér, OCD
Mindenszentek Kármel, Magyarszék*

(P. Giuseppe Pozzobon OCD előadása nyomán)

NEM CSAK GYEREKEKNEK

A MÓKUS

Volt egyszer egy mókus. Barnásan vöröses bundával, helyes kis hegyes fülekkel, fűrge két fekete szemmel és lompos nagy kunkori farokkal, pont olyan, mint amilyennek egy mókusnak lennie kell. Az erdőben lakott, ott, a nagy hegy lábánál, ahol a patak a hegyről lezúdulva fodros hullámokat vetett, és vidám csobogással mesélt azokról a szép és érdekes dolgokról, amiket látott és hallott azon a hosszú úton, amit a hegy szívében található forrástól megtett. Igazán érdekes dolgokról mesélt, olyanokról, amilyenekről még senki sem hallott arrafelé. Amikor a patak elkezdett mesélni, az ezüstszerű kis halacsok felhagytak vidám kergetőzésükkel, és tátott szájjal hallgatták az érdekesebbnél érdekesebb történeteket. De hallgatták őt a fák, a madarak, az állatok, sőt még a szitakötő is meg szokott állni egy-egy pillanatra fölötte, hogy jobban hallja, pedig neki ugyancsak sietős dolga volt mindig. Csak egy valaki nem hallgatta a patak szép és vidám meséit: a kis mókus.

– Ugyan már, üres fecsegés az egész! – mormogta ilyenkor mogorván –. A világ úgy rossz, ahogy van!

A mókusok általában vidám természetűek. Bár külsőleg ő is pont olyan volt, mint a többi, belül azonban nem. Egy morcos, rosszkezdű mókus volt, akit az erdő lakói ezért el is neveztek Morcinak. Morci semmivel sem volt megelégedve. A hegy számára túl meredek volt, az erdő túl sötét, a fák görbék, a Nap soha nem volt a megfelelő helyen: mikor túl korán kelt, mikor túl későn, vagy túl melegen tűzött, vagy nem adott kellő meleget, a madarak közönséges szószátyár zajcsinálók voltak, a patak öntelt, de legfőképpen vizes! Ó, a patakot, azt végképp ki nem állhatta, főleg mióta egyszer belecsúszott egy síkos köről, és finom bundája megázott.

A fák alatt elterülő avarral sem volt nagy barátságban, meg a vaddisznóval sem. Egyszer ősszel, amikor makkot és mogyorót gyűjtögetett télre, arra lett figyelmes, hogy Röff,

a vaddisznó, aki épp az alatt a tölgyfa alatt túrta a földet, amelyen ő tartózkodott, igen boldogan rőfög. Lenéz, és mit látnak szemei? Rőff egy akkora makkrakásra bukkant, amennyi neki két télre is elegendő lett volna! Elkapta az irigységgel vegyes düh: neki egyenként kell megküzdeni minden makkért, ez a turkáló Rőff pedig halomszámra eszi őket! Nem baj, módszert változtat ő is! Gyorsan leszállt a fáról, és túrni kezdte apró kis orrával az avart, nehogy a disznó minden makkot elegyen előle. Rőff meglepődve nézett a hirtelen mellette termett konkurenciára, majd egy megvető rőffenéssel továbbállt. Ekkor Kráh, a pletykás szajkó, aki maga sem vetette meg a makkot, egy jókora kis makkal a csórében éppen arrafelé repült. Lehet, hogy pont övé volt az a rejtekhely, amit Rőff felfedezett a tölgyfa tövében. Leszállt egy ágra, és amikor észrevette a vaddisznóvá vedlett mókust, úgy elcsodálkozott, hogy még a makk is kiesett a csóréből. Ilyet még életében nem látott! Jól megnézte az avart turkáló mókust először az egyik, majd a másik szemével. Szemei azonban nem csapták be. Morci volt. Igen, ő volt az, de úgy túrta a földet, akárcsak Rőff. Milyen nevetséges! Úgy érezte, ezt föltétlenül meg kell osztani másokkal is, mégpedig mielőbb, mert képtelen önmagában tartani! Egy szárnycsapással elrúgta magát az ágról, és nagy hangon elkezdte hirdetni az erdő lakóinak:

– Kráh! Morciból Rőff lett! És most túrja a földet! Kráh, kráh!

„Csak nevéssel rajtam – gondolta bosszúsan a kis mókus – majd nemsokára irigyelni fogsz!” Hiába túrta azonban kitartóan a földet, két férges makknál és egy döglött szarvasbogárnál többet nem talált. Az orra estére azonban úgy bedagadt, hogy egy kerek hétig ki sem merte dugni az odúból. Azóta azonban úgy megharagudott az avarra, amely keménységével elzárta előle kincseit, hogy jóformán le sem mászott a fákról, csak amikor nagyon szükséges volt, és akkor is nagyon rövid ideig. A vaddisznót nagy ívben kerülte, rá sem bírt nézni, a szajkót pedig szívből utálta.

Haragudott ő azonban mindenre és mindenkire, aki körülötte volt és élt. Ilyen volt ő: szomorú és morcos. Lehet azonban, hogy mindez akkor kezdődött nála, amikor a világra jött.

Sötét, borongós, hideg idő volt azon a kora tavaszi napon. Ő csak arra emlékezett, hogy kegyetlenül fázott. Vékony kis bundácskája nem sok védelmet nyújtott neki, édesanyjának pedig többször el kellett hagynia az odút, hogy élelem után nézzen. Ilyenkor aztán a külső gonosz idő, mint valami láthatatlan nagy nyirkos, hideg kígyó bekúszott a fa odújába, és lassan de kegyetlenül rátekeredett a szegény mókusfiók gyenge, vacogó kis testére. Nem falta fel, mint azt egy igazi kígyó tette volna. Szorításán keresztül mintha inkább ő maga hatolt volna be egyre mélyebben a kis mókusba: bőrébe, csontjaiba, húsába, egyre beljebb, egészen a szívéig. Ott pedig befészkelte magát, és többé már nem akarta elhagyni új lakását. Hiába igyekezett a mókusmama felmelegíteni kis csemetéjét, hiába sütött ki a Nap, hiába jött a meleg nyár, a kis mókus rendületlenül fázott. Nem egyszer megesett, hogy a nagy meleg nyári napokon famászás közben folyt róla a veríték, úgy, mint a többi mókusról, de ő akkor is fázott. Belülről fázott. Ott belül volt valamiképpen hideg és sötét. Ezért lehettek bármilyen fényesek és melegek a nappalok, számára mintha mindig sűrű hideg, nyirkos köd takarta volna az erdőt. Talán ezért nem tudta észrevenni a virágok ragyogó színeit, nem tudott örülni a rigó füttyének, megbarátkozni az állatokkal, élvezni a többi mókus vidám társaságát. Morciból így egy magányos mókus lett.

Egy reggel, amint egy odúja előtti ágon ült, és bundácskájának szőrét igyekezett rendbe hozni az éjjeli alvás után, valaki megszólította:

– Szép jó reggelt, Morci!

A kis mókus meglepődve nézett körül. Egészen elszokott attól, hogy valaki köszönjön neki. A fa alatt egy hatalmas szarvas állt. Morci annyira megilletődött, hogy alig tudott felelni.

– Jó reggelt... szarvas úr!

Nevén szerette volna szólítani ő is a szarvast, de nem ismerte fel. Nem emlékezett, hogy valaha is látta volna az erdőben.

– Nem erről a vidékről való vagyok – szólalt meg a szarvas, mintha kiolvasta volna Morci gondolatait –. Én máshol lakom, fenn, a magas hegyen.

– Akkor honnan ismeresz engem?

– A patak mesélt nekem rólad.

– A patak? – kérdezte csodálkozva Morci. – Na, és miket hordott rólam összevissza az a híres szószátyár?

Morci, a kezdeti meglepetés után, visszatért régi formájába.

– Elmesélte, milyen magányos és szomorú az életed, pedig egy igazán derék mókus vagy.

– Derék mókus vagyok, azt mondta? – kérdezte megdöbbenve Morci. – Semmi mást nem mondott rólam?

– Még azt is mondta, hogy valami oknál fogva sok mindenkre haragszol. Például őreá is, pedig ő igazán szeret téged.

– Süsse meg a szeretetét! – csattant ki Morci. – Akkor miért áztatta el a bundámat?

– Morci – válaszolt a szarvas, és hangjában mérhetetlen szelídség és erő volt –, a patak vizes, és amihez hozzáér azt megáztatja. Ez pedig így van jól. Te mókus vagy, a fán mászol, makkot eszel, és ez ismét így van jól. Mindenki más és más, és ez mind, mind így van jól, ahogy van.

– Az tehát úgy van jól – vágott vissza harciasan a mókus –, hogy Röff megegye előlem az összes makkot, Kráh mindig csak rólam pletykáljon, a sok rikácsoló madár reggelente felébresszen...?

Még folytatta volna sérelmeit, de a szarvas tekintetében érezte, hogy valami mégsincs rendben azzal, amit mond. Elhallgatott.

A szarvas nem válaszolt semmit Morci ellenvetéseire. Szemében látta azt a furcsa hidegséget, amely ott lakozott a szíve mélyén. Tudta, hogy most kár vitába szállni vele.

– A patak beszélt nekem rólad – folytatta a szarvas ott, ahol előtte abbahagyta –. Ezért eljöttem, hogy meglátogassalak.

– Csak ezért jöttél el idáig?

A mókus kételkedve nézett a szarvasra.

– Igen, ezért. Ha valaki magányos, akkor elmegyünk és meglátogatjuk. Mi ebben a különös?

Morci ismét zavarba jött, és hallgatott. A magányost meglátogatni? Neki ilyesmi eddig még eszébe nem jutott. Pedig bizony több magányos állatot és madarat ismert az erdőben.

– Úgy gondoltam – folytatta szeretetteljes hangon a szarvas –, hogy elvinnélek téged oda, ahol én lakom. Eljössz? Biztosan tetszeni fog!

A mókus a legszívesebben azt válaszolta volna, hogy nem, hagyja őt békén! A szarvas hangjában és tekintetében volt azonban valami különös erő, aminek nem tudott ellenállni. Ezért beleegyezett. „Elvégre ennél rosszabb már nem lehet” – próbálta magát vigasztalni.

Elindultak. A mókus felkapaszkodott a szarvas agancsára, amely akkora volt, mint egy kisebb fa. Bár jobban kellett kapaszkodnia, mint akkor, amikor a fán volt, mégis jól esett neki ott ülni. Valami jóleső melegség áradt belőle. Talán nem is az agancsból csupán, inkább a szarvas egész lényéből. Ez a meghitt melegség pedig gyöngéden átölelte, és lassanként átjárta egész testét. Már nem fázott, már nem érezte azt a furcsa belső hidegséget, mint addig. Ez jó volt, és ettől aztán mintha az erdő is megváltozott volna: sokkal barátságosabbnak tűnt onnan, a szarvas agancsai közül, mint korábban, a fák tetejéről.

A hegyen jártak már, és a táj valóban egyre szebb lett. Meredek sziklák, mély völgyek, virágos pászitok, a szélben lágyan suhogó fenyők között vitt útjuk. Morci nem bánta, hogy elfogadta a szarvas meghívását. Tetszett neki mindaz, amit látott. Most azonban hirtelen

eszébe jutottak azok a dolgok, amiket a patak mesélt a hegyről, és kénytelen volt belátni, hogy a patak bizony igazat mondott. Egy eddig ismeretlen, fájó érzés kezdte szorongatni szívét. Mert eszébe jutott az is, hogy ő miként viselkedett a patakkal szemben. Szégyellte magát, életében talán először. A legszívesebben elbújt volna valahová, de hát ott fenn, a szarvas agancsán, nem tehetette meg.

A szarvas pedig csak ment a hegyen felfelé, egyre csak feljebb. Semmi különösebb dolog nem történt eközben, a mókusnak azonban úgy tűnt, hogy valami mégiscsak történik. Olyan volt az egész, mintha egy csodaországban jártak volna, ahol minden csupa szép és jó, olyan, amilyen csak az álomban van. Ebben az országban pedig maga a szarvas a király. Igen, határozottan ez volt a benyomása. Amerre csak áthaladtak, mintha minden és mindenki csendben, tiszteletteljesen, alig észrevehető módon, meghajolt volna előttük. A patak és a magas sziklák, a vadárvacska és a rigó, a suhogó fenyők és a tölgyek, de még a medve és a farkas is, akivel egy fenyők szegélyezte tisztáson találkoztak. A szarvas pedig szeretettel rájuk tekintett, tekintete pedig pont olyan volt, mint egy hatalmas és jóságos királyé.

Ahogy ott ült a szarvas agancsán és ezeken gondolkodott, egyszerre nagyon nagynak de ugyanakkor igen picinek is érezte magát. Honnan fakadtak fel belőle ezek a furcsa érzések? Talán onnan, hogy megtapasztalta mennyire szereti őt a hegynek ez a fölséges királya. Még arra is képes volt, hogy ekkora utat megtegyen, csak azért, hogy őt személyesen felkeresse. Pedig hát ki volt ő? Egy semmirekellő, morcos kis mókus. Kinek volt fontos az ő léte? Ezek után még az agancsán is ülhet, és így – akarva-akaratlanul – mindabban a tiszteletben részesül, amiben maga a szarvas!

Mindez egyszerre felemelő és lesújtó is volt. Fontosnak, értékesnek érezte magát, most életében először. Ennek ellenére – és maga sem tudta megérteni miként – ilyen nyomorultnak és senkinek sem érezte magát még soha. Mi szépet és jót tett ő életében? Mindenkinek csak fájdalmat és szomorúságot okozott. Még a pataknak is, aki pedig annyira szerette őt, hogy a hegy királyának is szólt az érdekében!

Közben a szarvas megállt. Nagyon magasan lehettek, fölöttük már a felhők takarták el a hegy csúcsát. Onnan, ahol megálltak nagyon messzire el lehetett látni. Annyira más volt a világ innen felülről, hogy igazából semmire sem ismert rá. A szarvas azonban mindent megmutatott és elmagyarázott neki.

Megmutatta azt a hatalmas erdőt, amelyben korábban élt. Innen felülről még akkorának sem látszott, mint egy nagyobbacska makk kupakja. „Mekkora lehetek akkor én benne?” – gondolta Morci, és hálás tisztelettel tekintett a szarvasra, aki mégis észrevette őt ebből a magasból. A patakot sem látta, de a folyót, amivé később alakult, amikor az erdőt elhagyta, már igen. Látta a nagy tengert is, amely felé a folyó tartott. És látta, hogy mindenfelé, ahol a patak, azaz a folyó vize folyt, zöldellő erdők és mezők voltak. Amerre azonban a folyó nem ért el, ott csak egy nagy sárga foltot látott.

– Az a sivatag – magyarázta el neki a szarvas –. Azon a földön, amit nem érint a folyó vize, nem nőnek sem fák, sem virágok, és így ott nem lakik sem állat, sem madár. Ott csak kő és homok van.

A mókus akaratlanul is elképzelte magát a sivatagban. Sem patak, sem fa, sem makk, sem rigó, sem virág. Borzalmas lehet. Csak kő és homok! Akkor mégiscsak jó, hogy mindez van, akkor is, ha a patak vizétől néha megázik a bundája, ha Röff több makkot eszik, mint ő, vagy a madarak túl zajosak!

Miután mindent megmutatott és elmagyarázott, a szarvas visszavitte a kis mókust az erdőbe, a fa elé, ahol az odúja volt.

– Örülök, hogy együtt lehettünk – mondta neki búcsúzóul a szarvas –. Remélem ezentúl már nem leszel olyan magányos és szomorú, mint eddig voltál. De ha néha mégis előfordulna, csak nézz fel a magas hegyre. Én ott vagyok, és figyelek rád. Ha pedig szükséges, ismét itt leszek!

Ezzel a szarvas megfordult, és mire Morci feleszmélt volna, hogy legalább megköszönje mindazt, amit érte tett, úgy eltűnt, mintha sohasem lett volna.

A hegy azonban ott volt, és valahányszor ránézett, a szarvas jutott eszébe. Szívét ilyenkor az a bizonyos meghitt melegség járta át, amit akkor először érzett, a szarvas agancsán. Ettől az erdő világosabb lett, a virágok szebbek, és még a patak is dallamosabban csobogott. Aki pedig ilyen szép helyen lakik, és ilyen szeretetreméltó szomszédjai vannak, az hogyne válna maga is ilyenné?

Ha valamikor arrafelé jársz, és éppen magányosnak érzed magad, ne csodálkozz, ha valamelyik fáról egyszer csak egy fürge szemű kis mókus fog eléd ugrani, és vidám játékával megpróbál felvidítani. Ő lesz az. Mert attól a naptól kezdve, hogy visszatért a hegyről, mindig ott találsz, ahol valakinek segítségre vagy vigaszra van szüksége. Azt pedig magadon fogod tapasztalni, hogy sikerül is neki vidám és önzetlen szívével mások szívét is öröme deríteni.

-T-

Kedves Gyermek!

Biztosan ti is ismertetek már olyan szomorú, rosszkedvű, zsörtölődő embereket, mint amilyen Morci volt, amikor még nem találkozott a szarvassal. Nem olyan könnyű megérteni vagy megítélni őket, mert rosszkedvüknek igen sok oka lehet. Ha meghallgatjuk őket, rengeteg olyan okot tudnak felsorolni, amivel rosszkedvüket magyarázzák. Ezek részben igazak, részben talán kevésbé azok. Hiába próbálkoznánk azonban segíteni nekik észrevenni a dolgok jó oldalát is, azt, hogy nem minden pont úgy van, ahogy ők látják, nem igen fog sikerülni. Mert sok egyéb dolog is okozója lehet az ember szomorúságának, mint az, amit ő maga annak gondol.

Nagyon jó példa erre a mesebeli kis mókus. Mennyire másként látta a világot a szarvassal való találkozás előtt és utána. Pedig nem a körülötte levő világ változott meg, hanem saját maga. Szívéből eltűnt az a titokzatos hidegség, amely mintegy sötét leplet borított a szemére, és amitől mindent sötéten látott. Helyében egy jóleső melegség költözött, ettől ő is sokkal szebbnek és jobbnak látta a körülötte élőket.

Mi okozta benne ezt a nagy változást? A szarvassal való találkozás. Az a melegség és szeretet, amely belőle feléje áradt. Ez nyitotta meg a szívét, és engedte megérteni azt a sok más egyéb fontos dolgot is, ami hozzájárult gyökeres átalakulásához.

A mi életünkben nincsenek csodaszarvasok. Itt van azonban a jó Isten, aki legalább annyira szeret minket, mint a szarvas a kis mókust. Ennek legnagyobb jele, hogy értünk emberré lett. Jézus személyében saját maga jött el hozzánk, hogy megváltson minket, azaz segítsen legyőzni a bennünk lakozó bűnt. Azt a bűnt, amely a maga hidegségével és sötétségével a mi szívünkbe is beköltözött¹³, és ami miatt mi magunk is gyakran oly csúfnak és rossznak látjuk a minket körülvevő világot, embertársainkat.

Nagyon sok ember hisz Istenbe, tudja, hogy értünk emberré lett és meghalt, mégis olyan kevés embernek a szíve változik meg ettől, legalábbis nem olyan mértékben, mint a mesebeli mókusé. Vajon miért? Képzelnék csak el, ha Morci nem enged a szarvas hívásának, és nem megy fel vele a hegyre, mennyire változott volna meg? Nem sokat.

Így vagyunk ezzel, mi emberek is. Nem elég hinni Istenben és Jézusban, nem elég tudni, hogy mit tett értünk. Ez mind fontos, de egymagában nem elég. Meg is kell tapasztalni valahogy ezt a szeretetet. Hallgatni kell Jézusra, aki arra hív minket, hogy engedjük őt magához ölelni minket. „Jöjjetek hozzám mindnyájan, akik elfáradtatok, s akik terhet hordoztok - én megkönnyítlek titeket” (Mt 11, 28). Ezt főleg az imádság által képes megtenni, föltéve, hogy imádságunk valóban egy vele való meghitt beszélgetés.

Az imádság nem csak egy bizonyos vallásos szövegnek az elmondása. Így is lehet imádkozni, de ebből túl sok vigaszt nem merítünk, legfeljebb unalmat. Az igazi imádságban Jézus is szól

¹³ Nem mindig csak a magunk hibája folytán. Mások is okozói lehetnek a bennünk kialakult rossz hozzáállásoknak (l. pl. az áteredő bűnt!).

hozzánk. Néha úgy, hogy kellemes érzéseket kelt szívünkben, jelezve ezzel, hogy jelen van, figyel ránk és szeret bennünket. Ilyenkor elmondhatjuk mi is a három apostollal a Tabor hegyén: „Uram, jó nekünk itt lenni”. Máskor jó gondolatokat, meglátásokat ad, segít felismernünk bizonyos igazságokat (imádság közben, a szentírás figyelmes olvasása által, vagy csak úgy, napközben, amikor rá gondolunk, vele foglalkozunk bensőnkben). Mindehhez persze az kell, hogy tudjunk néha el is hallgatni, és csendben ráfigyelni.

Jó, ha megengedjük neki, hogy személyesen is megmutassa nekünk, mennyire szeret minket! Sok olyan igazságot fog előttünk felfedni, amitől a világot és saját magunkat is más színben fogjuk látni, szívünk megtelik igazabb örömmel, és szabadabbak¹⁴ leszünk arra, hogy egyre több ember életét örömtelibbé tegyük.

Ehhez kívánok nektek sok szép megtapasztalást főleg most, a karácsonyi időben!

Tarzi a.

Hittansarok

A SZENTMISE(25)

Szent vagy (2)

A *Szent vagy* ének második része így hangzik:

Hoszanna a magasságban.

Áldott, aki jön az Úr nevében.

Hoszanna a magasságban.

Először is: mit jelent ez a furcsa „hoszanna” szó?

Hoszanna egy régi héber kifejezés (pontosabban „hosiana”¹⁵ lenne héberül, görög átírásban lett belőle „hoszanna”), ami annyit jelent, hogy: Adj, Uram, üdvöt (szabadulást)! Korábban a királyoknak címezték ezt a köszöntő szót¹⁶ (amit, szerintem, mi így mondanánk magyarul: „Légy kegyes, Uram, hozzám!”). Később Istennek címezve átment a liturgiába¹⁷, és már a késő zsidóságban – kora kereszténységben egy liturgikus akklamációvá (felkiáltás) lett. Ma is így használjuk. Igaz, sok embernek kicsit zavaró lehet egy olyan szó, aminek jelentését nem értik pontosan (ennek talán az az egy előnye, hogy mindenki azt a jelentést gondolhatja bele, ami személyének jobban megfelel). Manapság általában Istent dicsőítő akklamációként szoktuk imádkozni.

Nem lenne jó ezen változtatni, és olyan szóval helyettesíteni, amit mindenki ért? Bizonyos szempontból talán igen; a közérthetőség szempontjából biztos, hogy jobb lenne a változtatás. Kérdés viszont, hogy szükséges-e mindent közérthetőnek tenni, akár annak árán, hogy az egyház által őrzött évezredek kincsét ezáltal kidobunk? Vajon megéri? (Mennyire imádkozzuk nagyobb figyelemmel a szentmise többi, közérthető részeit?)

Bár az őskeresztények döntő többsége nem tudott héberül vagy arámul, mégis fontosnak érezték, hogy a szentírásban és a liturgiában meghagyjanak bizonyos szavakat, kifejezéseket a maguk eredeti nyelvén, azon a nyelven, amelyen Jézus is használta őket¹⁸. Mi

¹⁴ Nem elírás a „szabadabb” szó, mert valóban kell hozzá egy jó adag belső szabadság ahhoz, hogy embertársainkat (a kevésbé rokonszenveseket is) őszintén szeressük!

¹⁵ Még pontosabban - latin betűs átírással – (akinek ez mond valamit): hôšî‘a-nâ’

¹⁶ Lásd pl. 2Sám 14,4.

¹⁷ Lásd pl. a 118, 25 zsoltártárt.

¹⁸ Például: alleluja, ámen, effata, talita kum, Messiás, stb.

készítette őket erre? Talán úgy érezték, hogy ezek olyan kifejezések, amelyeket nem lehet jól visszaadni a saját nyelvükön? Esetleg ezeken keresztül (is) jobban szerettek volna kötődni Jézushoz, az ő földi emberségéhez? Nem tudom. A lényeg az, hogy ezek a szavak értékes örökségként ránk maradtak. Olyanok, mint egy ősi családi vagy nemzeti ereklye. Amelyet nem csak szemlélhetjük, biztonsági üveg mögött gondosan elzárva, hanem használhatjuk is, nap, mint nap! Értékeljük is ezt a nagy kiváltságot!

Áldott, aki az Úr nevében jön.

Ez a *Szent* vagy ének második felének lényegi része. Ki az, aki az Úr nevében jön?

A 118. zsoltárban, ahonnan eredetileg származik ez a vers, egy Messiásváró fohász volt. A Messiás az, aki – a próféták jövendölése szerint – „az eljövendő”, ő jön el az Úr nevében, hogy helyreállítson mindent. *„Nézzétek, elküldöm hírnökömet, hogy elkészítse előttem az utat. Hamarosan belép szentélyébe az Úr, akit kerestek, és a szövetség angyala, aki után vágyakoztok. Lám, már jön is! - mondja a Seregek Ura. De ki fogja tudni elviselni jövedele napját? És ki maradhat állva, amikor megjelenik? Mert olyan, mint az olvasztók tüze és a ványolók lúgja. Leül, mint az ezüstolvasztó és -tisztító mester...”* (Mal 3, 1-3).

Mi tudjuk, hogy ez a Messiás, aki az Úr nevében jön, már eljött, Jézus személyében. Maga Jézus mondta el, a benne kételkedőknek: *„...nem magamtól jöttem, hanem az Igaz küldött, akit ti nem ismertek. Én azonban ismerem, mert tőle vagyok és ő küldött.”* (Jn 7, 28-29). *„Atyám nevében jöttem, s nem fogadtatok el. De ha valaki a maga nevében jönne, azt elfogadnátok”* (Jn 5, 43).

Ameddig még nem jött el az Üdvözítő, addig érthető, hogy vágyva várták eljövetelét. Ha azonban egyszer már eljött, akkor miért ismételtetjük ugyanazt a fohászt, mintha nem jött volna el?

Azért, mert Jézus nem egy olyan földi Messiás, mint amilyenek az emberek elképzelték, elképzelik. Ő az, aki a Jelenések könyvéről azt mondja magáról: *Én vagyok az alfa és az ómega... (az) aki van, aki volt és aki eljő, a Mindenható* (Jel 1, 8). Jézus nem csak volt, azaz nem csak valamikor egyszer, régen jött el közénk, hanem ő az, aki van és aki az eljövendő. Őt várjuk vissza, hogy a világ uraként és bírjaként az idők végén ismét visszatérjen. Megváltó, „helyreállító” műve még nem fejeződött be, a világ végéig folytatódik. Csak akkor fog végkép kiteljesedni, amikor újból eljön, és „újjáteremt mindent” (Jel. 21, 5).

Ő azonban addig is itt van közöttünk, hogy kegyelmével segítsen minket, mert tudja, hogy szükségünk van segítségére. *„Én veletek vagyok mindennap, a világ végéig.”* (Mt 28, 20). A szentmise ennek a jelenben történő „Úrjövetnek” kiváltságos helye, amikor a szent áldozatban, a kenyér és bor színe alatt, Jézus ismét eljön közénk, hogy tökéletesítse lelkünkben a megváltás művét. Ezért énekeljük most, a szentmise legfontosabb része, az átváltoztatás előtt azt, amit a régi választott nép is énekelt a maga istentiszteletein: *„Áldott, aki az Úr nevében jön”*.

Énekeljük, és várjuk is ténylegesen a közénk eljövő Üdvözítőt!

fr. Tarziciusz

MARCELL ATYA

Marcell atya születésének 120. évfordulója

1887-2007

Idén ünnepelte a Kármelita Rend Szentháromságról nevezett Boldog Erzsébet halálának 100. évfordulóját. Különböző rendezvényeket tartottunk rendházainkban ennek kapcsán. (Lelkigyakorlatokat, triduumokat...)

2007-ben pedig Marcell atya születésének évfordulóját ünnepeljük. Ezért a Magyar Sarutlan Kármelita Rendtartomány elhatározta, hogy a 2007. évet Marcell atyának szenteli. Remélhetőleg Őt is még jobban megismerjük és megszeretjük ezen emlékév folyamán.

Minden rendházunkban lesznek megemlékezések. Pl.: Január 19-én Gödön lesz irodalmi est Marcell atya verseiből. Attyapusztán két lelkigyakorlat van már meghirdetve: Marcell atya életéről és lelkiségéről februárban ill. júniusban. A Kármel újság mostani számától fogva pedig újból elindul a "Marcell atya" rovat. Ebben a ő számban az életével fogunk foglalkozni, hogy aztán egyre mélyebbre tudjunk haladni az Ő tanításában.

MARCELL ATYA ÉLETE (1)

A régi lelki könyvek szerint az embernek három ellensége van: a Sátán, a világ és a test. A bűnt a kegyelem segítségével le lehet győzni, a világot összeszedett élettel, vagy kolostorba lépve el lehet hagyni, de a testünket halálunk pillanatáig nem hagyhatjuk el. Sok szent szerint ezért a legnagyobb ellenségünk: saját magunk, saját testünk, saját természetünk.

Marcell atya élete e hármasság felosztás szerint három szakaszra bontható. Most nézzük meg életének e három korszakát önéletrajzi művének, a Szépszeretnek és más visszaemlékezéseknek alapján. Nézzük meg, hogyan győzte le Marcell atya a Sátánt, a világot és saját magát a kegyelem által!

Élete első szakaszának mottója lehetne: harc a bűn ellen.

(1887. szeptember 9-én született a Zala megyei Kiskomáromban (Zalacomár), a Szent Szűz születésnapja utáni napon. Nemcsak születésében követte a Kisboldogasszonyt, hanem életével és tanításában is. Életének Ő volt a vezérsillaga.

Anyai nagyapja istentelen volt. De ahogy Marcell atya írja önéletrajzában:

*„Szerencsére az én drága szüleim neveltek engem. Inkább jőpéldájukkal, de nem ritkán oktatásaikkal is.”*¹⁹

Szülei nagy hatással voltak a kis Boldizsárra. Az édesapa bensőséges, hallgatag, imádságos ember volt.²⁰ *„Állandóan imádkozott.”*²¹ – írja róla később felnőtt fia. Édesanyját pedig rajongva szereti a kisfiú. Az ő jóságos arcán szemléli először égi Édesanyja szépségét.²²

1897-ben került a keszthelyi premontrei gimnáziumba. Sok ellentétes hatás éri a kisdíákot, de alapjában véve boldog és kiegyensúlyozott élet az osztályrésze. Így jut el a kamaszkor küszöbére. Ekkor egyik távoli rokona, Marton József paptanár Nagyszombatba viszi, Pázmány egykori városába, hogy jobban ellenőrizhesse tanulmányait és belső fejlődését.²³

*„Az isteni Gondviselés eszköze volt, mert egy csapásra kinyílt a szemem és eddig nem sejtett horizontokra tágult ki a lelkem”*²⁴ – írja erről az időszakról Marcell atya. Itt belép a Kongregációba, melynek vezetője a híres Bíró Ferenc jezsuita volt. Hogy milyen nagy hatást

¹⁹ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 6. o.

²⁰ Puskey Mária Marcell atya, Prugg Verlag 1986. 10. o.

²¹ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 7. o.

²² Puskey Mária Marcell atya, Prugg Verlag 1986. 11. o.

²³ Puskey Mária Marcell atya, Prugg Verlag 1986. 11. o.

²⁴ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 10. o.

gyakorolt rá az ottani szellemi légkör, azt mutatja a következő megjegyzése is erről a periódusról:

„Így, akkor lett Édesanyám Mária! Azaz mindenem lett: Anyám –Arám –Testvérem, mert hozta, adta nekem Jézust, a Boldogságot.”²⁵

Másik nagy élménye volt a reggeli Szentmisék utáni adoráció. Így írta le élményeit:

„Nagybátyám reggelenként fél 7 órakor szokott misézni az Orsolyiták kis templomában a főoltárnál. Ministráltam neki. A szentmisén alig voltak. Végeztével pedig csak magam maradtam az egész templomban. Egyszerűen letérdeltem itt az oltár előtt, szememet lehunytam és azonnal megnyílt a Mennyország. Az én külön mennyországom, csak az enyém, csak az én számomra volt az. Most is e pillanatban úgy látom, mint akkor, csak nem azzal az elevenséggel és életszerűséggel.

Végtelen lilium-mező, kimondhatatlan szelíd, szemet nem bántó, sőt pihentető fényesség, középiűt a Szűzanya, karján a kis Jézussal. Kedvesen, mosolyogva néztek. És én láttam, néztem Őket és visszamosolyogtam rájuk, de éreztem, hogy ez a mosoly az ő mosolyuk visszfénye arcomon, ajkamon, a szememben, a testemen, a lelkemen.

Rám mosolyogták a Szépszeretet boldogságát.

Meddig tartott? Úgy tűnik fel, 10 percig, jó negyedóráig, lehet, hogy némelykor tovább is. Mert nem egyszer volt ez, hanem számtalanszor. Szinte rendszeresen, különösen hatodikos gimnazista koromban.”²⁶

Mária már ekkor kiválasztotta egy feladatra, melyre lassan-lassan nevelgette. Így ír erről:

„A Szűzanya szeretetében egészen külön úton jártam. Maga a Szűzanya, a Szeplőtelen vezetett! Pedig benne voltam, együtt kongreganista társaimmal, egyre-másra választottak be a tisztségekbe, nyolcadikban megtettek prefectusnak, és mégis – mintha külön tanított, nevelt volna a Szűzanya – Önmagának, Jézusának, egykor majd mindenki számára a Szeretetre, egészen így: a Szépszeretetre”²⁷

Vagy ahogy később írja:

„Belém bocsátotta gyökereit a Szépszeretet Anyja. Alázatos hálával legyen szabad mondanom: választottja voltam. A gyökerek akkor tüneményes gyorsasággal kihajtottak, virágba borult minden.”²⁸

Am ekkor hirtelen megváltozott minden:

„A virágokat lekaszálta az élet hosszú időre”²⁹

Vagy ahogy versbe szedve írta:

*A csillag, a Stella Maris – felragyogott,
ragyogott csodaszépen fiatal lelkem egén,
aztán elhalványodott, mintha lehullott, eltűnt volna...*

De nem tűnt el örökre!!! Nem! Nem!

A Szűzanyának tervei vannak minden gyermekével.

*S aki Őt egyszer, csak egyetlenegyszer nagyon szerette,
Azt, még ha elveszni látszott is: megmenti mindörökre.*³⁰

²⁵ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 11. o.

²⁶ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 12. o.

²⁷ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 12. o.

²⁸ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 15. o.

²⁹ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 15. o.

³⁰ Szépszeretet, Verlag St. Josef 1999. 16. o.

1905-ben jelesen leteszi az érettségét, s utána beiratkozik a budapesti bölcsészkar magyar – latin - görög szakára. Hirtelen az egyetemi mozgalmak kellős közepén találja magát. Eközben egyre ritkábban térdel le mennyországa, a tabernákulum előtt, elmaradozik már a vasárnapi misékről is, leszokott a szentségi életről... Több mint másfél évtized következik szentgyónás és áldozás nélkül.³¹

Lelkiélete mint bűvópatak eltűnt a föld alá,³² hogy magába szívja annak minden ízét. Megismerte az életet, a bűnös embert, hogy amikor majd megtér, választ tudjon adni annak minden kérdésére, segíteni tudjon a bűnös embernek. Isten még a rosszat is javunkra fordítja, ha megtérünk.

Egyetemi éve alatt a művészetek rabjává válik. Salzburgban, ahol katonaévét tölti és Petroszényban, ahol tanárkodik, a természet szépsége nyűgözi le.

„A természet szépségei iránt mindig különös érzésem volt. – írja. Szerelmese voltam a természetnek. Ez volt az eszköz az áldott Édesanya kezében ahhoz, hogy a gyökerek, amelyeket egykor Ő bocsátott lelkembe, megmaradjanak és ha nagysokára is, de egyszer újra kihajtsanak Őneki”³³

Zalaegerszegre helyezik, ahol a város, a tanári kar és osztályának kedvencévé válik. Közben kitör az első világháború, minden nélkülözhető embert a frontra küldenek. Miklós atya volt előjárója így írja le a körülményeket:

...a felebaráti szeretet erényét is gyakorolta Marcell atya, hisz ez vitte a harctérre is. Ugyanis 1917 év telén miniszteri rendelet ment az iskolákhoz, hogy revideálják a fölmentéseket a tanárokról és küldjék a harctérre a nélkülözhető tanárokat. Zalaegerszegen is, a főgimnáziumban foglalkoztak a miniszteri rendelettel és megállapították, hogy egy tanárt tudnának nélkülözni. A legfiatalabb tanárt elengedik tehát harctéri szolgálatra. Igen ám, de ez a taná nő ember volt, sőt két kis gyermek atyja. Ekkor Marcell atya szólásra jelentkezett. Kijelentette: szívesen vállalkoznék kollégája helyett harctéri szolgálatra. Ez a tény a felebaráti szeretet hősi cselekedete volt.³⁴

Ebben párhuzamot láthatunk más nagy szentek életével. Boldog Apor Vilmos püspök úr, akinek Marcell atya gyóntatója volt a nők tisztaságának védelméért halt meg. Szent Maximilian Maria Kolbe atya pedig, szintén egy családost, nő ember társáért halt vértanúhalált.

Mielőtt Marcell atya elindult volna a frontra, a Boldogságos Szűzanya megint csak közbelépett. Így írja le ezt Marcell atya:

Az utolsó estén aztán történt valami. Egy nekem igen kedves családnál voltam búcsúzni. Már menni készülök, fogom a kalapomat, mikor odasomfordál mellém kis tanítványom, egyúttal bérmafiám, és a többiektől észrevétlenül kezembe nyom egy Mária-érmet. Csendesen, gyermeklelkének egész bájos szeretetével kér, esedezik:

Tessék magával vinni és megőrizni!

Attól fogva – visszakaptam az elvesztett gyermekszívet és úgy éreztem: ezen a kis érmecskén múlik az én életem, halálom, boldogságom, sorsom, jövőm, az Örökkévalóságom.³⁵

A titokzatos Asszony megvédte Marcell atyát a világháború viharában. Megvédte az albán front ezer veszedelme között, megvédte az égő hajón és hazavezérelte Magyarországra, mert terveik voltak vele. Később háborús élményeit Muzulmán sírokon címmel könyvben is megjelentette. A Kármelbe lépve azonban ezt az életrajzi ihletésű regényt megtagadta.

A háború után az ország nem csak gazdaságilag került mélypontra, hanem lelkileg és szellemileg is. Később naplójában dilettánsnak minősíti a háború előtti társadalmat.

³¹ Puskely Mária Marcell atya, Prugg Verlag 1986. 13. 14. o.

³² Sinkó Ferenc Küldetésben a Szűzanyáért! 1991. 12. o.

³³ Szépszeretet, Verlag St. Josef, 1999. 20. o.

³⁴ Rendi archivum.

³⁵ Szépszeretet, Verlag St. Josef, 1999. 28. o.

*Nem, nem szabad visszatérnie annak az úri korszaknak. Ez volt a rák!*³⁶

De nem csak az ország volt mélyponton, hanem Marcell atya is. Ilyeneket ír önmagáról:

*1918. november végén értem haza férgesen. A legnagyobb féreg azonban lelkemben volt. Az ország tele zűrzavarral, felfordulással. Akárcsak az én lelkem!... Belül mindig sötétebb lett. Az érmet hordtam, de már nem tapogattam, nem csókoltam, nem is féltettem, - közel sem úgy, mint a harctéren.*³⁷

Ekkor azonban egyszer s mindenkorra közbelépett a Szűzanya. Elkezdte fölkészíteni fiát arra a küldetésre, melyre szánta, kiválasztotta. Így írja életrajzában:

*Bent volt a tervében. Kiszemelt egy feladatra, amelyet nekem a Kármel keretén belül majd be kell töltenem. Ez a feladat a Szűzanya dicsérete lesz.*³⁸

Műve a Szépszeretet, ahogy egész élete is egy nagy Mária dicséret. S akkor, amikor a Szűzanya elkezdte őt felemelni, akkor különböző alakjaiban látogatta meg őt, halmozta el őt kegyelmekkel. Külön kis litániát lehetne összeállítani ezekből.

Először egy virágzó cseresznyefa látványa ragadja meg. Így írja:

*Lassanként rájöttem, hogy ez a Fehérség valami mennyei tisztaság.*³⁹

A virágzó fehérségben a Hófehér Mária, a Szépszeretet jelentkezett.

Ezután jött az Örökkévalóság Asszonya. Mária egy szón keresztül ragadta meg, mint annakidején Avilai Szent Teréziát. S ez a szó az örökkévalóság volt.

Azután következett a Magány Asszonya. Így írja:

*Ettől fogva kerültem az embereket. Kerestem a szent, az édes magányt. Lemondtam a meghívásokat, a vacsorákat, a teákat.*⁴⁰

Mária a magányban kezdett a lelkére beszélni.

Mikófalván a Passió játékban a Fájdalmak Asszonyát ismerte meg. Újabb és újabb kegyelmek, amelyek sodorták a megtérés, a hivatása felé.

Édesapja gyönyörű, keresztény halálában a jó halál Asszonyát ismerte meg.

Majd a Boldogságos Szűz a Jóság Asszonyaként a szemlélődés gyümölcseivel kezdi el táplálni. Lassan kiöli lelkéből a szenvedélyeket. Ízét veszti az irodalom, majd a tánc szenvedélyével is radikálisan végzett.

Végül a Szűzanya, mint a bűnösök Édesanyja vezette el Marcell atyát a gyónás kegyelméhez.

A kis hegyi patak, amely eltűnt a föld alá egy kis időre, most újból a felszínre tört, hogy annál nagyobb erővel siessen végcélja a Szeretet Óceánja felé.

Idáig tartott Marcell atya életének első korszaka, melyben legyőzte a Sátánt, a bűnt. Marcell atya életében diadalmaskodott Isten kegyelme, a Szűzanya segítsége.

fr. Albert

(folytatjuk)

KÁRMEL SZÉPSÉGE...

Avilai Szent Teréz

³⁶ Rendi archivum.

³⁷ Szépszeretet, Verlag St. Josef, 1999. 37. o.

³⁸ Kisbodogasszony csillaga, Sz. I. T. 1987, 19. o.

³⁹ Szépszeretet, Verlag St. Josef, 1999. 41. o.

⁴⁰ Szépszeretet, Verlag St. Josef, 1999. 42. o.

GONDOLATOK AZ ÉNEKEK ÉNEKÉRŐL

IV. FEJEZET (2)

Ó, leányaim, a mi Urunk Istenünk adja meg nektek, hogy megértsétek, akarom mondani, hogy élveznétek (mert hiszen itt nincs más módja a megértésnek) a léleknek örömét ebben az állapotban. Csak tartsák meg a világiak az ő uradalmait, kincseiket, méltóságukat, örömeiket és dús asztalaikat, mert hiszen ha mindezeket a velük járó szenvedésektől menten élvezhetnék is, - ami pedig lehetetlen - ezer esztendő alatt nem részesülnének annyi boldogságban, amennyi egy pillanat alatt kijut annak a léleknek, amelyet az Úr idáig juttatott. Szent Pál apostol mondja, hogy nem foghatók a jelen élet szenvedései ahhoz a dicsőséghez, amelyet remélünk. Én pedig merem állítani, hogy nem foghatók még egyetlenegy órájához sem azon elégedettségnek, örömeinek és boldogságnak, amelyet Isten itt ad a léleknek, s nem is volnának elegendők arra, hogy azt kiérdemeljék. Nézetem szerint nem lehet egymáshoz hasonlítani ezen világnak dolgait, amelyek végre is csupa hitványságok, és a mi Urunknak ezeket a dédelgető becézéseit, ezt a szoros egyesítő egyesülést és ezt a kimondhatatlan módon kifejezett és élvezett szeretetet. Igazán nevetséges volna ezzel szemben számba venni a földi élet szenvedéseit. Mert hiszen ha valaki nem Istenért szenved ők, akkor semmit sem érnek; ellenkező esetben pedig Ő Szent Felsége annyira a mi erőnkhez méri őket, hogy igazán kislelkűnek és gyávának kell annak lennie, aki fél tőlük.

Ó, keresztények! Ó, leányaim! Ébredjünk fel, az Isten szerelméért, ebből az álomból! Gondoljunk csak meg, hogy szeretetünknek jutalmát és még csak nem is halasztja az örökéletre, hanem már itt a földön kezdi meg a fizetést. Ó, Jézusom! Ki tudná amúgy igazában megmagyarázni, hogy mennyire előnyös reánk nézve, ha ennek a mi Urunknak karjaiba vetjük magunkat. Ha és Szent Felségével szövetséget kötünk oly értelemben, hogy: „Én nézem az én, Szerelmesemet és az én Szerelmesem engem néz. Én örködöm az Ő érdekei fölött, Ő pedig az enyéimre vigyáz.” Ne szeressük önmagunkat vak, majomszeretettel. Még egyszer mondom, ó Istenem és ismételve kérem Tőled Fiadnak szentséges vérére, hogy add meg nekem ezt a kegyelmet: „Csókoljon meg engem az Ő szájának csókjával.” Mert mi vagyok én nélküled, Uram?! Mit érek én, ha nem vagyok Veled egyesülve?! Ha csak egy kissé távozom is Szent Felségedtől, vajon hová jutok?! Ó, én Uram! Ó, irgalmas Istenem! Ó, én egyetlen kincsem! Vajon mi jobbat kívánhatnék ebben az életben, mint azt, hogy veled legyek egyesülve, olyannyira, hogy ne legyen közted és köztem megosztás? ! Ha veled együtt vagyok, vajon mi lehetne nehéz?! Mire nem mernék én vállalkozni, ha Te oly közel vagy hozzám?! Vajon miben érdelek én valaki részéről köszönetet?! Mi másra vagyok én méltó, mint arra, hogy elítéljenek azért, mert nem szolgállok neked híven?! Azért is, Szent Ágostonnal teljes elszántsággal intézem hozzád e kérést: add meg nekem azt, amit parancsolsz, és parancsold azt, ami neked tetszik. Ha Te pártomat fogod, ha Te segítesz, akkor nem fogok sohasem megfutamodni.

Azt már úgyis látom, én Jegyesem, hogy Te az enyém vagy. Ezt nem tagadhatom. Énérettem jöttél e világra; értem viseltél annyi szenvedést; értem túrtél el annyi ostorcsapást; értem maradtál a legméltóságosabb Oltáriszentségben! Most pedig ráadásul ekkora ajándékokkal halmozol el! Ezek után, ó Szent Ara, vajon hogyan fejezzem be szavaimat? Mit tehetek én Jegyesemért? Igazán, nővéreim, azt sem tudom, miképpen folytassam. Miben lehetnék én szolgálatodra, én Istenem? Mit tehetne érted az, aki mást se tett eddig, mint hogy elvesztegette a Tőled kapott kegyelmeket? Vajon mit lehetne várni az ilyennek szolgálataitól? S ha a Te kegyelmeddel képes is valamit tenni, mit ér az, ami az ilyen kis főregetől telik? Hogyan lehetne rá szüksége a hatalmas Istennek?!

Ó, Szeretet! Folytonosan szeretném ismételni nevedet, mert hiszen csupán csak te lehetsz oly vakmerő, hogy az Arával együtt mondjad: „Én a Kedvesemé vagyok.”

Csakis a szeretet sugallhatja nekünk azt a gondolatot, hogy ennek a mi igazi Kedvesünknek, Jegyesünknek és egyetlen Kincsünknek szüksége van ránk. Mivel tehát Ő megengedi nekünk, ismételve mondjuk valamennyien: „Az én Kedvesem az enyém, s én az én Kedvesemé vagyok.” Te az enyém! - ó, én jó Uram...! De mivel hozzám jössz, vajon kételkedhetem-e abban, hogy nagy szolgálatokat tudok neked tenni?! Azért tehát, Uram, mostantól kezdve meg akarok feledkezni önmagamról, s csak arra akarok figyelni, hogy miben szolgálhatok Neked. Nem akarom, hogy más akarat legyen bennem, mint csakis a Tied. Igaz, hogy az én jó szándékomban nincs erő, de ez nem számít, mert hiszen Te kész vagy mindenhatóságoddal pótolni ezt a hiányt. Tőlem csak annyi telik, hogy elszántan fogok bele a munkába, s ezt mostantól kezdve meg akarom tenni minden halogatás nélkül.

A KÁRMEL NAGY CSALÁDJA

Egyedül az Egyetlennel

A sarutlan kármelita nővérek rovata

TISZTASZÍVŰEK

Szent életutak a 70 éves pécsi Kármel történetéből

Áldozat a Megfeszített Áldozattal – *A Szentlélekről nevezett Mária Erzsébet nővér* (1899-1957)
Az Arc tanúja – *Urunk Színeváltozásáról nevezett Marie-Elisabeth nővér* (1948-1999)

*„Azoknak, akik ezt az utat választják, s nem akarnak megállni, míg csak el nem érnek a végére s isznak az élet vizéből: ezeknek legelsősorban azt kötöm a lelkükre, hogy mindjárt a legelején a lehető legerősebb eltökélt szándékuk legyen folyton előrehaladni, amíg csak el nem érik a célt; történjék akármilyen, érje őket bármi; legyen bár sok szenvedés az osztályrészük; szólják meg őket mégannyian; akár legyen kilátásuk arra, hogy elérik a forrást, akár pedig le kelljen törniük a szenvedés súlya alatt és meghalniuk útközben; akár kitartson a bátorságuk mindvégig, akár elfogyjon: egyszóval ki kell tartaniuk még akkor is, ha fejükre szakadna a világ” (Avilai Szent Teréz: *A tökéletesség útja* 21. fejezet).*

Míntha csak Erzsébet anya és Elisabeth nővér életútját foglalná össze Szent Terézia Anyánk ezekkel a szavakkal.

Egyikőjük sem kapott könnyű életfeladatot.

Erzsébet anyának meg kellett erősítenie, össze kellett kovácsolnia az újonnan alapított pécsi Kármel kis közösségét. Szembe kellett néznie a második világháború szörnyűségeivel, azután pedig a feloszlítás fájdalmával, a szétszóratás drámájával. Meg kellett találni az új *modus vivendit* a civil életben, rejtetten élni, és rejtetten törődni a szétvert közösség elárvult tagjaival.

Erzsébet anya előljárói programja:

Alapelv? A szeretet. Célkitűzés? A szeretet. Eszköz? A szeretet. Mindent a szeretettől várok, mindent azzal akarok megoldani, egészen uralomra akarom juttatni.

Türelmes szeretet: az igazság szeretete. Elnéző szeretet: a jóság szeretete. Nevelő szeretet: a feláldozottság szeretete. Hiszem, hogy a szeretet a szentség lelke.

Világosan látom, hiábavaló minden előljárói törekvésem, ha más törekvésem van, mint a szeretet érvényesítése.

A második világháború eseményei alatt sem maradt érzéketlen a haza szenvedései iránt. Ezt írja:

Népem sorsát is bizalommal fogadom a jó Isten kezéből. És az egész jövőt. Itt a bűnbánatban nyugszik meg a lelkem. Vétkeztünk. Mindent megérdemlünk. Egyenként és közösen. Mérhetetlenül fáj a lelkemnek, hogy megbántottuk Istent, és nem vagyunk és nem voltunk a hősies szeretet Istenének hősiesen vallásos gyermekei, mert tudom, hogy ennek következménye minden bajunk. De mindig úgy él bennem a büntetés is, mint az irgalom egy formája, amely által Isten újra magához kapcsolhat bennünket, ha megvezeklünk bűneinkért.

Úgy érzem, megdicsőítjük Isten igazságosságát, ha bizalommal kiürítjük a büntetés keserű kelyhét fenéig. Most annak az órája jött el. Legjobb, ha megadjuk magunkat. Csak ha a Szűzanyára gondolok, akkor billen a mérleg az emberek javára. Ő, az édesanyánk, a szigorú igazságon kívül szeret bennünket édesanyai szent és igaz szerelemmel. És ilyenkor nagy bizalom támad a lelkemben a rendkívüli isteni segítséget illetőleg. Talán mégis él valahol az országban egy IGAZ, akiért kegyelmez az atyai szív az anyai szív által.

A Kármel közössége felajánlotta magát, hogy az Úr rövidítse meg látogatása idejét, és másnap internálták a nővéreket. Korábbi vallomása beteljesedett:

Részesülni szeretnék, egyik fogadalmam értelmében, „a megfeszített Krisztus Szívének áldozati szeretetében, ha lehet, teljesen”. Ezt a fogadalmamat mindennap megújítom. Szeretnék áldozat lenni az Áldozattal.

Elisabeth nővért azért hívta az Úr Franciaországból, a plappeville-i Kármelből, hogy segítse a több mint negyven évi pusztai vándorlás után még életben maradt kis nyáj összegyűjtését, és bölcs szeretettel törődjön az új kolostor újra megnyílt kapuján kopogtató fiatalokkal. Az ő feladata volt elénk élni a Kármel karizmáját a zsinati megújulás fényében. Ehhez el kellett hagynia országát, közösségét, meg kellett tanulnia egy új nyelvet, bele kellett illeszkednie egy új mentalitásba, és tudnia kellett szeretni az időseket, az érkező fiatalokat, türelmesen, reménykedve, mindvégig.

Elisabeth nővér így ír az imáról:

Hogyan éljek egész nap Krisztussal? Valóban erre vágyik az a fiatal, aki be szeretne lépni a szerzetes életbe, és imádkozni szeretne. Én természetesen a Kármel szavaival fogok válaszolni erre a kérdésre, de mindenki válaszolhat a saját szavaival. Mindenképpen a Szentlélek végzi el a munkát a fiatalok szívében és a mi szívünkben is. Amikor a fiatal tudja, hogy utat mutatunk neki, azt is tudja, hogy igyekszünk segíteni neki, hogy ezen az úton haladni is tudjon. Először is – mondja Keresztes János A Kármelhegy útja I. könyvének 13. fejezetében –, állandó, mindennapi vágyunk kell, hogy legyen Jézus utánzása mindenben. Hogyan utánozzuk Jézust mindenben? Ismerjük meg az életét – mondja Keresztes János. Olvassuk el újra és újra az evangéliumot. Hogyan reagál Jézus ilyen vagy olyan helyzetben? Amikor a fiatal egy adott helyzetbe kerül, kereshet egy hasonlót az evangéliumban, és megnézheti, mit tett akkor Jézus. Jézus személye legyen mindig a középpontban. A fiatal lassanként rá fog érezni, hogy mit tenne Ő, és reflex alakul ki benne.

Hogyan juthatunk el ide? Avilai Szent Teréz is azt mondja: Jézusra nézni éjjel, nappal. Keresztes Szent János pedig azt írja: „Csak nézd Őt, mert benne mindent elmondtam és kinyilatkoztattam neked, és többet találsz majd benne, mint amit kérsz, többet, mint amit valaha is kívánni tudnál. Ha jól megnézed, mindent megtalálsz benne.” (vö. 106. maxima).

Már Avilai Szent Teréz javasolta saját korában – nagyon modern volt –, hogy a nővérek hordjanak magukkal a zsebükben Jézus-képet. De azt is mondja (finom pszichológiai érzékkel), hogy nem elég ezt a képet a zsebünkben tartani, hanem időnként elő is kell venni és megnézni. Azt hiszem, ezek az apró konkrét dolgok fontosak a fiataloknak. Nézzük Jézust, és beszéljünk is hozzá – mondja Teréz –, gyakran beszélgessünk vele (A tökéletesség útja 26. fejezet). És ha valaki azt veti ellen: de hát mit mondjunk Jézusnak? Teréz azt válaszolja:

Amikor emberekkel találkoztok, tudtok mit mondani nekik. Az Úr maga fogja ajkatokra adni, amit mondanotok kell.

Próbáljuk tehát utánózni Őt, próbáljunk rá nézni, beszélni hozzá, de keressük az Ő jelenlétét is egész nap fáradhatatlanul, nem csak az ima ideje alatt. Egy XVII. századi kármelita, a Feltámadásról nevezett Lőrinc testvér így ír: „A legegyszerűbb gyakorlat Isten jelenléte. Jól érezni magunkat, boldognak lenni vele, hozzászokni isteni jelenlétéhez, alázatosan beszélni hozzá, szerelmes szavakat váltani vele minden időben, minden pillanatban, szabály és mérték nélkül, különösen kísértések, fájdalmak, kedvetlenség, sőt hűtlenségek idején.” Jó, ha javasoljuk ezt a fiataloknak, azután egy hét vagy néhány nap múlva megbeszéljük velük, hogyan élték meg konkrétan az Isten jelenlétébe helyezkedést. Így Isten lassanként öntözheti földünket. A Szentháromságról nevezett Boldog Erzsébet írja egy levelében: „Isten bennem, én Benne – ez legyen a jelmondatunk. Milyen jó Istennek ez a jelenléte bennem, lelkünk belső szentélyében! Itt mindig megtaláljuk, bár nem az érzelmek által, hiszen ha nem érezzük is jelenlétét, Ő ott van. Itt szeretem keresni. Törekedjünk rá, hogy soha ne hagyjuk egyedül.”

Elisabeth nővér szerette a magyar népet, még mielőtt tudta volna, hogy küldetése Magyarországra szólítja, igazi misszióba. Amikor a magyarok szenvedéseiről hallott, valósággal tűzbe hozta őt. Hazánk oly sokat szenvedett, hogy az Úr elérkezettnek látta az időt az ún. fordulat (1989) után a terézi női Kármel újraélesztésére, és Elisabeth nővért választotta ki erre a feladatra.

A Szent Kereszt felmagasztaltatásának ünnepe előtt (1998-ban) ezt mondta a közösségi káptalanon:

Rendünk fölállítja az Úr Jézus keresztjét. Az Úr Jézus felénk lép, hozzánk szól. Személyesen végigjárja az üdvösség útját. Kérdezzük meg: Most mi a fontos a közösségnek? Mi van bennem, aminek meg kell térnie? Szent Teréznek nem kellett több mint az üres kéz. Milyen nehéz kiüresíteni a kezünket! Pedig semmi nem hiányzik ahhoz, hogy Isten belépjen az életünkbe. „Ebben áll a szeretet. Nem mintha mi szerettük volna Istent, hanem mert Ő szeretett minket, és elküldte Fiát engesztelésül bűneinkért” (1 Jn 4, 10). Belső megtérésről van szó. Ezt Isten kezdeményezi, Aki szeret minket, és elküldte Fiát értünk. A szeretet nem zár ki senkit, Ő nem akarja, hogy bárki is elveszzen a kicsinyek közül (vö. Mt 18, 14)! Krisztus minden emberért meghalt. Nincs olyan ember a világon, akiért Krisztus ne szenvedett volna. Feladatunk: megbarátkozni a kereszttel. Nem könnyű dolog! A keresztény a keresztség által Jézushoz hasonló. De hasonlíthat hozzá a halálban és feltámadásban, a bűnbánat és alázat titkában is. Jézus alázata titok, a bűnbánat is titok.

A Konstitúció 48. pontjában ez áll: „Igyekeztek megszerezni a testvéri szeretetet, lemondást és az alázatot”. Jézussal együtt alá kell merülni a vízben. A víz a halál jelképe. Jézussal alá kell merülnünk a vízben, hogy Vele együtt feljövünk a vízből. Az az Isten terve, hogy fiaivá váljunk.

A fogadalom megújítása az aktív szeretetkapcsolat jele. A fogadalom: igen-válasz Istennek, a teljes odaadás által. Szeretetből jövünk, szeretetből járunk, szeretetből megyünk. Ültessük bele a szívünkbe a keresztet. Járjunk az odaadó szolgálat ösvényén, mint Mária.

„Meghaltam, s lám mégis élek örökkön örökké” (Jel 1, 18)! Krisztus saját személyében a halál és az élet találkozási pontja. A kettő ütközésekor nem kell várni, hogy megoldást találjunk rá. Élet és halál konfliktusa bennünk is jelen van: ez a gyötrelmünk, küzdelmünk, örömünk oka.

Mindkettőjük és sok más hűségben megélt életáldozat kellett ahhoz, hogy a halálból élet szülessék: a Sarutlan Kármelita Nővérek közössége Magyarországon.

(a magyarszéki kármelita nővérek)

A „*Tisztaszívűek*” c. könyv ára: 2000 Ft, megrendelhető:
Sarutlan Kármelita Nővérek
7396 Magyarszék, Kármelita Kolostor 1.

A világban, de nem a világból *A Világban Élő Kármel rovata*

ÍGÉRETTÉL A GYÓRI VÉK KÖZÖSSÉGBEN (2006. okt. 15.)

A győri Szépszeretet Anyjáról nevezett Közösségünk egy szívvel-lélekkel vett részt azon a szentmisén, amelyet Tarziciusz Atya mutatott be, és amelynek keretében két nővérünk végleges, másik kettő pedig ideiglenes ígéretet tett. Különlegesen szép Úr napja volt 2006. október 15. Ég és föld összeért. A Szűzanya hónapjában Jézusról Nevezett Avilai Szent Teréz Anyánk ünnepére esett ez a kegyelmekben gazdag örömteljes esemény.

Hivatásunkat, elköteleződésünket mindhalálíg ápolnunk, mélyítenünk kell. Szent Terézia Anyánk nekünk, gyermekeinek azt tanácsolta, hogy legyünk olyanok, mint akik mindig újra kezdenek; erre törekszünk. Igent mondtunk Jézus Krisztus követésére: tisztaságra, szegénységre, engedelmességre. Nővértársaink azonosulni tudtak a közösséggel, a Rend karizmájával és az egyházban betöltött hivatásukkal.

Végleges ígéretet tett név szerint:

Trčka Erzsébet Jézus Szentséges Szívéről nevezett Erzsébet,
Hrasna Györgyi A Fájdalmas Anyáról nevezett Györgyi.

Ideiglenes ígéretet tett:

Demetrovics Márta Isten bennünk lakásáról nevezett Márta,
Kapcsándi Lászlóné Kis Szent Terézről nevezett Ilona.

A szentmisét testvéri agapé követte kibővítve a családi- és templomi közösség tagjaival. Együtt örültünk és megéreztek, milyen jó a testvérekkel közösen ünnepelni, amikor szívünket betölti Krisztus szeretete. Az öröm a jelen pillanatban is itt van mindannyiunk szívében, és imában forrasztja össze hivatásunkat, a Rendhez tartozásunkat.

Jóságos Istenünk, add, hogy mi is Szent Teréz és a többi kármelita szent példáját követhessük. Szentlelked indítsd arra, hogy mennyei tanításaik szüntelenül oktassanak bennünket, és eltöltsenek az igazi életszentség utáni vággyal. Ámen.

(Isteni Irgalom Anyjáról nevezett Annamária)

ÍGÉRETTÉTEL A BUDAPESTI KERESZTES SZT. JÁNOS KÖZÖSSÉGBEN

2006. november 18-án, szombaton igen nagy ünnepre gyűlt össze közösségünk a Kármelita templomban, hogy együtt adjunk hálát azokért a testvérekért, akik az oltár előtt szentmise keretében Krisztusnak ajánlották életüket a szegénység, tisztaság, és az engedelmesség ígéretével. A szentmisét Pawel atya mutatta be, Juvenal atya koncelebrált. A végleges ígéretet nővérünk Pawel atya kezébe tette le, aki azt a Kármelita Rend nevében elfogadta.

Végleges ígéretet tett: Jézus Szent Szívéről nev. Mária Gabriella nővér. **Ideiglenes (3 évre szóló) ígéretet tettek:** Oltáriszentségről nev. Éva Katalin nővér (Kelemen Éva), Szent Keresztről nev. Irén nővér (Hunyadi Irén), Szent Arcról nev. Magdolna nővér (Márffy Magdolna).

Köszönjük Jézusnak, hogy karmelitának hívott minket!

Szent Arcról nev. Magdolna OCDS (Budapest)

Máriának vállruhája rajtunk, ..

A Skapuláré Társulatok rovata

A SZŰZANYA APOSTOLA SZERETNÉK LENNI

Jonica Xénia a nevem, 11 éves vagyok, még három testvérem van. Először azt szeretném leírni, hogyan lettem a Skapuláré Imacsoport tagja.

Egy szerda este szentmise után (szeretek ministrálni), a skapulárét viselő nénik beültek a sekrestyébe. Én a barátnőmmel együtt, kíváncsiságból ott maradtunk a templomban, és végig hallgattuk, hogy imádkoznak. Amikor vége volt, azt mondtam Marika néninek, hogy ez az imaóra olyan csodálatos volt, hogy én is szeretnék részt venni rajta. Marika néni fénymásoltatott néhány imádságos lapot, amiből ők imádkoznak, és nekem adta. Nemsokára hallottam, hogy mennek Csíksomlyóra, és ott fel lehet venni a skapulárét. Alig vártam a pillanatot, hogy induljunk, de izgultam is, mert asztmás vagyok. Félttem attól, hogyan bírom ki ezt a hosszú utat, és vajon nekem Csató papbácsi feladja-e a skapulárét, mert még csak 11 éves vagyok. Mikor beléptem a templomba, mintha valami megváltozott volna bennem, olyan öröm töltött el, hogy ezt leírni nem tudom. A papbácsi csak annyit kérdezett, hogy voltam-e elsődöző, és a vállamra helyezte a skapulárét, illetve a szívembe szállt Jézuska és a Szűzanya, akiket azóta is ott őrzök.

Ez után jöttek a megpróbáltatások órái, napjai. A társaim csúfolnak, azt mondják, hogy mióta skapulárét viselek „elromlottam”, mert nem úgy gondolkodom, mint ők. Már szinte nincs is barátnőm. Azután jöttek a betegségek, egy lábműtét ami igazából nagyon fáj, de arra gondoltam, hogy mikor Jézusnak szegezték a lábait, az még jobban fájhatott neki. A műtött lábam azóta is sokszor gennyezik, de ezeket a szenvedéseket felajánlom azokért a társaimért, akik nem értenek meg.

Márciusban sem tudtam elmenni Csíksomlyóra, mert szüleimnek nem volt pénzük, hogy az autóbusz árát kifizessék, de én ezért nem vagyok szomorú. A szekrény egyik almáriumába készítettem egy oltárkát szentképekből, és ott imádkozok társaimért és mindenkiért. Húsvét előtt Nagycsütörtökön, Nagypénteken és Nagyszombaton kivettem a párnákat a fejem alul, pedig asztmám miatt ezt nem szabadna, így próbáltam örömet szerezni a szenvedő Jézusnak, hogy vele szenvedek én is. Ezt onnan tudom, hogy olvastam, hogy Kis Szent Terézke sem panaszkodott soha, sőt, a felajánlott szenvedéseivel akart Jézusnak örömet szerezni, mert elég neki az a sok szenvedés, amit sok ember okoz Neki. Úgy érzem, a felajánlott szenvedéseim nem voltak hiábavalók, július 16-án 22 tizenéves vette fel a skapulárét Csíksomlyón (valaki megszámolta őket).

Hát így próbálkozok a Szűzanya kis szolgálója, kis apostola lenni.

Ozsdola (Erdély), 2006. dec. 6.

HÍREK

Szentháromságról nev. Boldog Erzsébet emlékév befejezése

Befejezéséhez közeledik a Szentháromságról nevezett Boldog Erzsébet emlékéve. Az év folyamán minden rendházunkban megünnepeltük rendi nővérünk halálának, mennyei születésnapjának 100. évfordulóját. November hónapjában két rendi templomunkban emlékeztünk meg nővérünkről.

- **November 3-5 között Kunszentmártonban** voltak *lelki napok* Erzsébet nővér életéről és tanításáról. A kunszentmártoni testvérekkel közösen a budapesti közösség tagjai szervezték és vezették a lelki napokat, melyen mintegy húszan vettek részt.
- **November 10-12-ig Budapesten** a templomunkban emlékeztünk meg Szentháromságról nevezett Boldog Erzsébetről. Első nap Albert atya, második napon Puskely Mária nővér, a harmadikon pedig Mihály atya beszélt. Szépen megtelt templomunk ezekre az estékre. A zárónapon megörvendeztetett bennünket Miriam Gómez-Moran ocds zongoraművésznő, aki Spanyolországból, Salamancából érkezett, hogy Erzsébet jelenlétét közénk varázsolja csodálatos muzsikájával. Olyan szerzőktől válogatott zeneműveket a művésznő, akiket Erzsébet is nagyon szeretett, és akiknek műveit sokat játszotta. (Liszt Ferenc, Robert Schumann, Frédéric Chopin.)

Budapesti események

- December 2-án budapesti templomunkban közös **adventi koszorúkészítés** volt. Az elkészült koszorúkat a templomban az esti szentmise előtt áldottuk meg, majd minden család hazavitte, hogy családjában hirdesse Krisztus közeledését.
- December 8-10 között **adventi triduum** volt budapesti templomunkban az esti szentmisék keretében. Az elmélkedéseket Sipos Mihály atya vezette. A három nap folyamán a szentcsalád három személyének segítségével közeledtünk karácsony misztériumához.

Az erdélyi Skapuláré Imaközösségek találkozója

Október 28-án, szombaton, megtelt a nem éppen kis méretű csíksomlyói bazilika buzgó imádkozó skapuláréviselő hívekkel, akiket a Szűzanya szeretete és az együvé tartozás érzése vonzott ide. Legfőképpen Háromszék, Csík és Gyergyó székelyföldi régiókból érkeztek, de voltak Marosvásárhely környékéről, sőt, még Nagybányáról is.

Évente legalább kétszer rendezik meg Csíksomlyón az erdélyi Skapuláré Imacsoportok találkozóját (jelenleg több, mint 40 ilyen közösség van, ezek nagy része a közel jövőben várhatóan Skapuláré Társulattá alakul át). A találkozó közös szentmisével kezdődött, amit Csató Béla atya, az erdélyi skapulárésok megbízott vezetője, és Tarziciusz atya mutattak be. A szentmise alatt Tarziciusz a. intézett pár buzdító szót az egybegyűltekhez, a szentmise után pedig Csató atya tartott egy diavetítéses előadást: „Életünk válasz Jézus Krisztus hívására” címmel. A szentmise, előadás és egy rövid ebédszünet után, egy rövid megbeszélés következett az egyes csoportok vezetőivel.

Lelkigyakorlatok Attyapusztán

Elkészült az attyapusztai lelkeségi központ jövő évi lelkigyakorlat-beosztása. A 2007-es esztendőből lehetőség lesz minden hónapban hétvégi elcsendesedésre, vagy négy napos lelkigyakorlatra is.

Kármel liturgikus naptár

Január

3. szerda **Boldog Illés Cyriai Chavara, választható emléknap**
8. hétfő **Szent PéterTamás, választható emléknap** (idén elmarad Urunk megkeresztelkedése ünnepe miatt)
9. kedd **Corsini Szent András, választható emléknap.**
27. szombat **Szent Henrik de Ossó y Cervelló, választható emléknap**

Február-március időszakában nincs külön kármelita liturgikus megemlékezés vagy ünnep.